

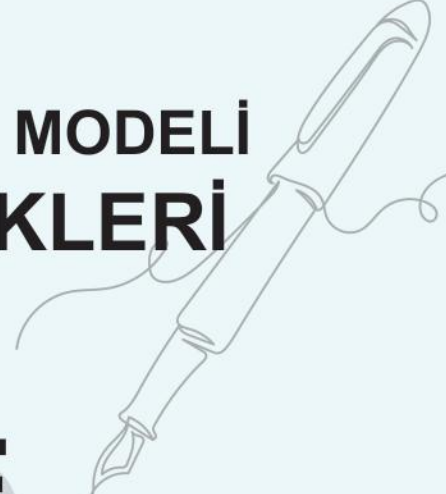
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

6. Sınıf

TÜRKÇE

CEVAP ANAHTARI

5. TEMA

BİLİM VE TEKNOLOJİ

İÇİNDEKİLER

5. TEMA ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

5

DİNLEME/İZLEME

T.D.6.2. Dinlemede/izlemede strateji ve yöntem seçimlerini yönetebilme

a) Dinleme/izleme şekli (etkileşimli veya etkileşimsiz), amacı, ilgi ve ihtiyaçları; materyalin özellikleri ve etkinliğin süresi doğrultusunda kullanacağı strateji ve yöntemleri seçer.

b) Seçimleri üzerinde zamana veya üst bilişsel izlemeye bağlı düzenlemeler yapar.

T.D.6.13. Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Şahıs/varlık kadrosunu, mekânı, zamanı ve olay örgüsünü belirler.

b) Hikâye unsurlarının birbirleriyle bağlantısını belirler.

c) Hikâye unsurları arasındaki etkileşimleri (zamanın kahramanla, mekânın olayla vb.) belirler.

T.D.6.16. Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Metnin türüne uygun olarak giriş, gelişme, sonuç veya serim, düğüm, çözüm bölümlerini belirler.

b) Metnin bölümlerinin birbirleriyle bağlantısını belirler.

T.D.6.18. Dinlediğindeki/izlediğindeki söz sanatlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Dinlediğindeki/izlediğindeki söz sanatlarını belirler.

b) Dinlediğinin/izlediğinin anlatımıyla söz sanatlarının ilişkisini ortaya koyar.

T.D.6.25. Dinleme/izleme sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

a) Dinleme/izleme sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.

b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak dinleyici/izleyici kimliğinin gelişimine yön verir.

KONUŞMA

T.K.6.1. Konuşma sürecini yönetebilme

- a) Konuşmayı başlatma, sürdürme, sonlandırmayla ilgili selam, hitap ve sonlandırma ifadelerini kullanır.
- b) Uygun zamanda söz alır/verir.
- c) Olay, konu, durum, problem vb. ile ilgili anlaşılmayan noktaları açıklığa kavuşturmak için herhangi bir yönlendirmenin etkisinde kalmadan soru sorar.
- ç) Kendisine yöneltilen soruları cevaplar.

T.K.6.10. Sözlü sunum yapabilme

- a) Plan yapar.
- b) Plana uygun hazırlıklarını yapar.
- c) Prova yapar.
- ç) Hedef kitleye uygun; ses, beden dili ve görsellerle desteklenen bir sunum yapar.
- d) Dinleyicilerin/izleyicilerin sorularını cevaplar.
- e) Sunumunu amaç, içerik ve dil-anlatım açısından değerlendirir.

T.K.6.11. Konuşmasında tahminlerinden yararlanabilme

- a) Mevcut olay, konu, durum vb. ile gözlem ve ön bilgilerini ilişkilendirir.
- b) Mevcut olay, konu, durum vb.ne ilişkin tahminde bulunur.
- c) Mevcut olay, konu, durum vb.ne ilişkin yargıda bulunur.

T.K.6.23. Konuşmasında açık ve örtük ifadeleri kullanabilme

- a) İletileri açık ve anlaşılır şekilde ifade eder.
- b) Örtük iletilerini destekleyecek unsurları (söz sanatları, mecaz, deyim, atasözü ve diğer söz varlığı unsurları) kullanır.

T.K.6.26. Konuşma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Konuşma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak konuşan kimliğinin gelişimine yön verir.
- c) Konuşmalarından oluşan ürün ve seçki dosyası (ses kaydı, konuşma metni, sunum videosu, çoklu medya öğeleri vb.) oluşturur.

OKUMA

T.O.6.3. Okumada strateji ve yöntem seçimlerini yönetebilme

- a) Faaliyetin amacını, ilgi ve ihtiyaçlarını, materyalin özelliklerini, süre ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.
- b) Analiz sonuçları doğrultusunda okurken kullanacağı strateji ve yöntemleri seçer ve seçimleri üzerinde zamana veya üst bilişsel izlemeye bağlı düzenlemeler yapar.

T.O.6.14. Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

- a) Şahıs/varlık kadrosunu, mekânı, zamanı ve olay örgüsünü belirler.
- b) Hikâye unsurlarının birbirleriyle bağlantısını belirler.
- c) Hikâye unsurları arasındaki etkileşimleri (zamanın kahramanla, mekânın olayla vb.) belirler.

T.O.6.20. Metindeki söz sanatlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

- a) Okuduklarındaki söz sanatlarını belirler.
- b) Söz sanatlarının metnin anlatımıyla ilişkisini ortaya koyar.

T.O.6.27. Okuma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Okuma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak okur kimliğinin gelişimine yön verir.

YAZMA

T.Y.6.1. Yazma sürecini yönetebilme

- a) Amaç, bağlam ve olanaklarını analiz ederek yazma konusunu, hedef kitlesini, dijital de dâhil yazma aracı ve ortamını belirler.
- b) Yazılı etkileşiminde yazışmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırmayla ilgili uygun selam ve hitap ifadelerini kullanır.
- c) Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde içerik ve süreçle ilgili gerekli seçim ve düzenlemeleri yapar.

T.Y.6.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme

- a) Yazma amacına uygun paragraf türünü seçer.
- b) Yazma amacına uygun metin yapısını seçer.

T.Y.6.8. Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde tahminlerinden yararlanabilme

- a) Mevcut olay, konu, durum vb. ile gözlem ve ön bilgilerini ilişkilendirir.
- b) Mevcut olay, konu, durum vb.ne ilişkin tahminde bulunur.
- c) Yazısında mevcut olay, konu, durum vb.ne ilişkin yargıda bulunur.

T.Y.6.14. Yazılı üretiminde ve yazılı etkileşiminde tartışabilme

- a) Yazısında yer verdiği önermelerine yönelik mantıklı temellendirme yapar.
- b) Karşısındakinin yazısını inceleyerek varsa tutarsız ve geçersiz görüş ve bilgiyi tespit eder.
- c) Doğru görüş ve bilgiyi kabul eder veya tutarsız ve geçersiz görüş ve bilgiyi çürütür.

T.Y.6.19. Yazısında açık ve örtük ifade etmeye yönelik yapıları kullanabilme

- a) İletileri açık ve anlaşılır şekilde ifade eder.
- b) Örtük iletilerini destekleyecek unsurları (söz sanatları, mecaz, deyim, atasözü ve diğer söz varlığı unsurları) kullanır.

T.Y.6.20. Uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme

T.Y.6.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

- a) Yazım kurallarını uygular.
- b) Noktalama işaretlerini uygun biçimde kullanır.

T.Y.6.22. Yazma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

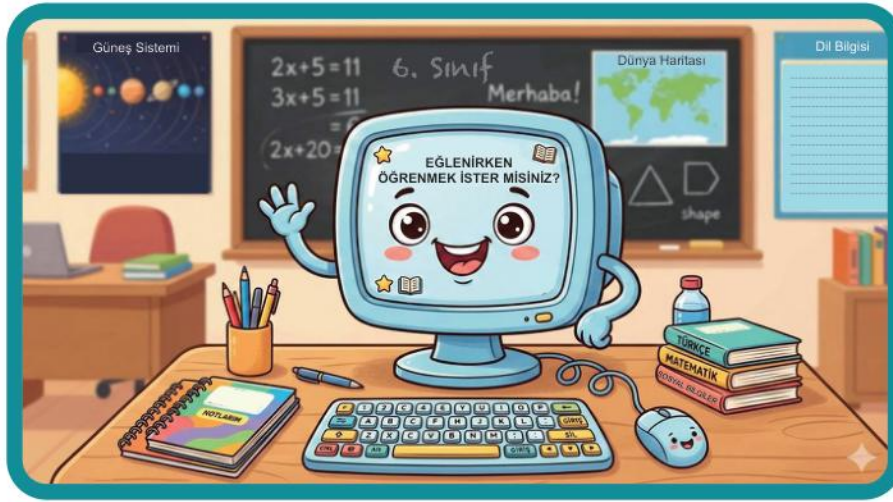
- a) Yazma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak yazar kimliğinin gelişimine yön verir.
- c) Yazılarından oluşan ürün ve seçki dosyası (sözlük, günlük, anı, gezi, şiir, alıntılar seçkisi, atasözü ve deyim vb.) oluşturur.

DİNLEYELİM/İZLEYELİM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

Ön bilgilerinizden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

🕒 Yapay zekâ robotu; en sevdiğiniz oyunu, dersi ya da bırakmak istemediğiniz bir ortamı bilse gelecekteki mesleğinizle ilgili doğru tahminde bulunabilir mi?

🕒 Aşağıdaki formu ilgi ve yeteneklerinize göre doldurunuz.

Benim Formum

En çok **doğada vakit geçirmekten** keyif alırım. (deney yapmak, müzik dinlemek, resim yapmak, oyun oynamak, doğada vakit geçirmek...)

Günlük konuşmada en sık **ne haber** kelimesini/ifadesini kullanırım.

İssiz bir adaya düşseydim **oyuncağımı** mutlaka yanıma alırdım.

Mümkün olsaydı **görünmezlik** süper gücüne sahip olmak isterdim. (görünmezlik, uçmak, zihin okuma...)

Etkili Dinleyelim

Bu bölümde bir çizgi film izleyeceksiniz. İzlemeye başlamadan önce bu çizgi filmle ilgili etkinliklere hızlıca göz atınız. Ardından aşağıdaki dinleme/izleme yöntemlerinden sizin için uygun olanı seçerek seçiminizin nedenini yazınız.

Örnek Cevaplar:

☒ Not Alarak Dinleme/İzleme

Tercih nedenim: Çizgi filmle ilgili istenen etkinlikler, bilgileri not almamı gerektiriyor.....

Notlarım:

.....

.....

.....

.....

.....

☒ Katılımsız Dinleme/İzleme

Tercih nedenim: Yalnızca konuya odaklanmak için bu yöntemi tercih ettim.....

.....

☒ Empati Kurarak Dinleme/İzleme:

Tercih nedenim: Kendimi karakterlerin yerine koyarak konuyu onların bakış açısıyla değerlendirmeyi tercih ettim.....

☒ Seçici Dinleme/İzleme

Tercih nedenim: Etkinlikler için ihtiyacım olan hikâye haritası, metnin bölümleri ve söz sanatlarını belirleyebilmektir. Bu amaçla seçici yöntemi tercih ettim.....

Nasreddin Hoca-Yapay Zekâ

Yandaki karekodu okutduğunuzda bir çizgi film izleyeceksiniz. Çizgi filmi dikkat dağıtıcı davranışlardan kaçınarak ve “Hazırlanalım” bölümünde seçtiğiniz dinleme/ izleme yöntemini kullanarak dinleyiniz/izleyiniz.

Kişiler

Nasreddin Hoca, Zehra, Ayşe, Kerim.....
Yapay Zekâ 21.....
Görevli.....
Çadırdan çıkan küçük kız ve annesi.....
Çadırın önünde sırada bekleyen diğer.....
çocuklar.....

Olay

Okul çıkışında bir grup arkadaşın dergideki ilan üzerine yapay zekâ robotuna gitmeye karar vermeleri. Ertesi gün gelecekteki mesleklerini öğrenmeleri ve kiminin mutlu olması, kiminin mutsuz olması. Yapay zekâ robotunun Nasreddin Hoca için “zaman yolcusu” sonucunu vermesi. Görevlinin bunun teknik bir hata olduğunu söylemesiyle yapay zekânın da yanılabilceğinin anlaşılması.....

HİKÂYE HARİTASI

Zaman

Okul çıkışı bir gün.....
Ertesi gün (Yapay Zekâ.....
çadırına gittikleri ve oradan.....
ayrıldıkları gün).....

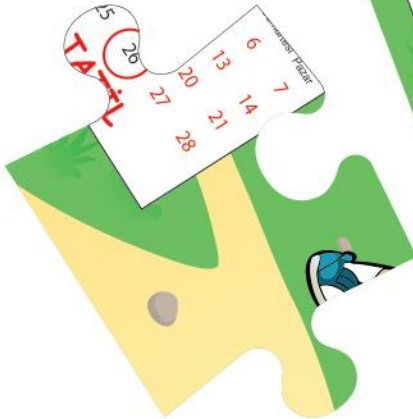
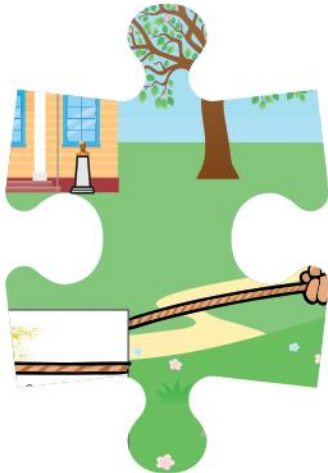
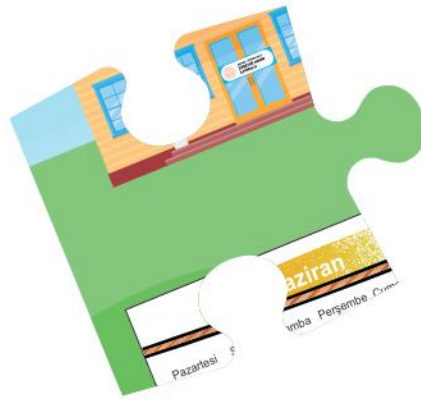
Yer

Sokak.....
Gazete bayisinin önü.....
Yapay zekâ çadır alanı.....
Yapay Zekâ 21 robot kabini.....

Söz Yapbozu

Aşağıdaki karışık yapboz parçaları bir araya getirildiğinde izlediğiniz çizgi filmde geçen bir deyim ve bir atasözünü temsil eden iki farklı görsel oluşacaktır. Bu parçaları kesip görseli oluşturacak şekilde size verilen sayfaya yapıştırınız. Tamamlanan görselin karşıladığı deyim ve atasözünü ilgili alana yazınız. Bulduğunuz kelime gruplarının anlamlarını tahmin edip tahmininizi TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü'nden kontrol ediniz.

Atasözü: ..Görünen köy kılavuz istemez.....

Tahminim: Öğrencinin bireysel cevapları

Sözlük anlamı: Ne kadar gizlense de gerçekler ortadadır.....

Deyim: İple çekmek.

Tahminim: Öğrencinin bireysel cevapları

Sözlük anlamı: Sabırsızlıkla beklemek.

Doğru Çıkarımı Seç

Aşağıda, izlediğiniz çizgi filmde bir sahnenin senaryosu verilmiştir.

Yukarıdaki senaryodan hareketle Zehra'nın sözlerinden ulaşılabilecek yargıları belirleyip "X" ile işaretleyiniz. Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

- (X) Ayşe, bilime meraklıdır.
- () Ayşe, yıllardır bu dergiyi satın almaktadır.
- (X) Ayşe, bu dergiyi geçen ay da satın almıştır.
- () Ayşe, başka dergiler de satın almaktadır.
- (X) Dergi, düzenli aralıklarla yayımlanmaktadır.
- () Ayşe, dergiyi her ay bayiden satın almaktadır.

Karşılaştıralım

İzlediğiniz çizgi filmin karakterlerinin duygu değişimini içeren tablo aşağıda verilmiştir. Bu tablodaki adımlara uygun olarak karşılaştırmanızı yapınız.

Karakterler	Karakterin hayalindeki meslek	Yapay zekânın tahmini	Karakterin tepkisi
Zehra	Gezgin	Gezgin yazar	Mutlu oldu.
Ayşe	Bilim insanı	Çöp mühendisliği	Memnun olmadı.
Kerim	Sporcu	Astronot	Memnun olmadı.

Sence de öyle mi?

İzlediğiniz çizgi filmde geçen “Sizi sizden daha iyi hiç kimse tanıyamaz.” düşüncesine katılıyor musunuz? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle yazınız.

Bu düşünceye katılıyorum. Çünkü bir insan neyi sevdiğini ve hangi işlerden hoşlandığını en iyi kendisi bilir. Başkaları bizi tanıyabilir ama içimizden neler geçtiğini tam olarak bilemez. Bu yüzden gelecekte hangi mesleği yapmak istediğimize karar verirken kendi ilgi ve yeteneklerimizi düşünmeliyiz.

Bu düşünceye katılmıyorum. Çünkü bazen insanlar kendi özelliklerinin farkında olmayabilir. Ailemiz ve öğretmenlerimiz bizi gözlemleyerek hangi konularda iyi olduğumuzu söyleyebilir. Bu yüzden kendimizi tanıırken başkalarının görüşlerinden yararlanmak da faydalı olabilir.

Dinleme Aynası

Aşağıdaki soruları samimi bir şekilde cevaplayarak kendi dinleme/izleme sürecinizi değerlendiriniz.

Dinleme sürecinde seçtiğiniz yöntem etkili oldu mu? Neden?

Evet. Çünkü:

.....

Hayır. Çünkü:

.....

Dinleme sürecinde olayları takip ederken zorlandınız mı? Zorlandığınız noktada bu sorunu aşmak için ne yaptınız?

.....

.....

.....

Daha sonraki dinleme/izleme süreçlerinde nelere dikkat etmeniz gerekir? Neden

.....

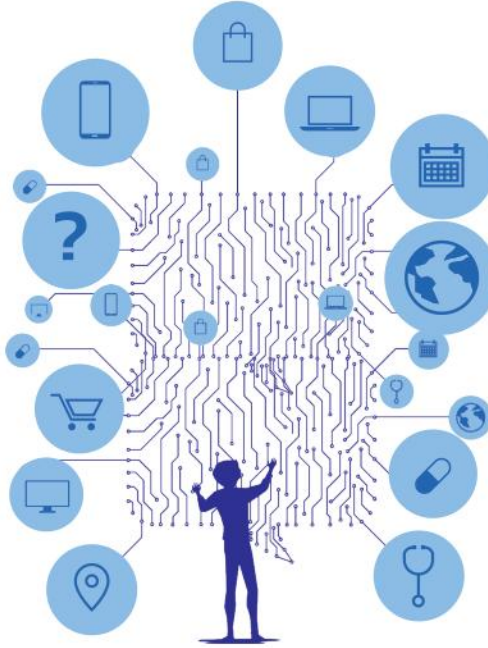
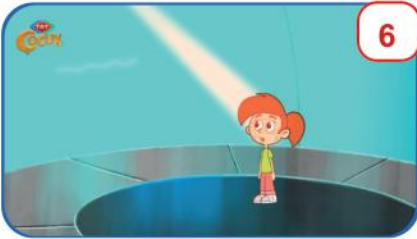
.....

.....

Karışık Sahneler, Doğru Sıra

İzlediğiniz çizgi filmde bazı sahneler aşağıda karışık olarak verilmiştir. Sahnelerle ait görsellerin üzerindeki kutulara olayın oluş sırasına göre numaralar yazınız. Bu sahne numaralarını, metnin yapısıyla ilgili verilen bölümlere uygun şekilde yazınız.

Serim

1, 2

Düğüm

3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Çözüm

10, 11

BEN DE KONUŞURUM

Gelecekte gökyüzü için büyük bir tehlike oluşturan “uzay çöpleri” hakkında bir araştırma yapınız. Ulaştığınız sonuçlardan yararlanarak aşağıdaki adımları izleyip bir konuşma hazırlayınız. Konuşmanızı ses veya video kaydına dönüştürünüz.

- ✓ Konuşmanızın amacını belirleyerek sunum yapacağınız kitleye uygun selamlama ve hitap ifadesi belirleyiniz.
- ✓ Konuşmanıza konuyla ilgili dikkat çekici bir soru sorarak ya da bilgi vererek başlayınız. Bu başlangıç ile dinleyicileri hem şaşırtmalı hem bilgilendirmelisiniz.
- ✓ Araştırma sonucu elde ettiğiniz bilgileri mantıksal bir düzenle gruplandırarak giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine yerleştiriniz.
- ✓ Araştırma sonuçlarınız dışında kendi çözüm önerinizi sununuz.
- ✓ Konuşmanızı etkili hâle getirecek söz sanatlarını (benzetme, abartma, kişileştirme...) kullanınız.
- ✓ Konuyla ilgili dinleyicilerin merak edebileceği yerleri belirleyerek not ediniz. Bu notlarınız ile konuşma içeriğinizin dinleyicilerden gelebilecek soruları kapsamasına dikkat ediniz.

Konuşma Planım:

Konuşma amacım:

Uzay kirliliği hakkında dinleyicileri bilgilendirmek.

Kullanacağım selamlama ve hitap ifadesi:

Değerli Öğretmenim ve Sevgili Arkadaşlar,

Konuya başlarken kullanacağım dikkat çekici soru ya da bilgi:

Sizce insanlığın sebep olduğu en büyük çöplük nerededir?

Giriş bölümü:

“Uzay çöpleri”nin ne olduğunu kısaca açıklayacağım.

Gelişme bölümü:

“Uzay çöpleri”nin ne zaman oluşmaya başladığı, nedenleri, tehlikenin boyutu, günlük hayatımıza etkisini açıklayacağım.

Sonuç bölümü:

Uzayı korumanın önemini vurgulayacağım.

Çözüm önerim:

Uzaya araç gönderen ülkenin yörünge temizliği yapması yasalarla kurallara bağlanmalı. “Uzay çöp toplama robotları” icat edilmeli.

Konuşmamı etkili hâle getirmek için kullanacağım söz sanatı/sanatları:

Benzetme: Uzay çöpleri, yörüngede her an patlamaya hazır birer saatli bomba gibi dönüyor.

Abartma: Bir vida parçası bile uzayda bir gök taşı kadar yıkıcı olabilir.

Kişileştirme: Canım gökyüzü, bu kirlilik yüzünden nefes almakta güçlük çekiyor.

Karşıtlık: Yapmak zor, yıkmak kolaydır.

Dinleyicilerden gelebilecek sorular/ merak edilebilecek konular:

Uzaydaki çöplerin Dünya'ya düşme riski var mıdır?

Cevabım: Hayır, uzaydaki cisimler Dünya'nın atmosferine girdiğinde sürtünmeden dolayı yanar ve kül olur.

Konuşma Aynası

Ses veya video kaydına dönüştürdüğünüz konuşmanızı aşağıdaki ölçütler üzerinden değerlendiriniz.

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU	
Konuşmacının Adı ve Soyadı:	
Konuşma Konusu:	
Aşağıdaki ifadeleri konuşma sürecindeki performansınıza göre puanlayınız. (1: Geliştirilmeli, 2: Orta, 3: İyi, 4: Çok İyi)	
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Puan
Konuşma içeriğine uygun bir taslak metin hazırladım.	
Uygun selam veya hitapla konuşmama başladım.	
Konuyu mantıksal bir düzen ve bütünlük içerisinde sundum.	
Konuşmamı etkili hâle getirecek söz sanatlarını kullandım.	
Konuşmamı akıcı bir şekilde sürdürüp sonlandırdım.	
Doğru telaffuza dikkat ederek vurgu ve tonlamamı içeriğe uygun ayarladım.	
Dinleyicilerle göz teması kurarak etkileşim sağladım.	
Dinleyicilere soru sormaları için uygun zamanda söz hakkı verdim.	
Dinleyicilerin sorularına açık, anlaşılır ve nazik biçimde cevaplar verdim.	
TOPLAM PUAN	

Değerlendirme sonucunda güçlü ve geliştirmeye açık yönlerinizi belirleyip gelişiminizi izleyiniz.

Konuşmamda beğendiğim yönlerim:
.....
.....
Konuşmamda beğenmediğim yönlerim:
.....
.....
Sonraki konuşmamda dikkat edeceğim yönlerim:
.....
.....

Tahmin Ediyorum

Aşağıdaki icatları ve bunların işlevlerini okuyunuz. Bu icatlardan birine sahip olsaydınız hangisini tercih ederdiniz? Seçtiğiniz icatla neler yapabileceğinizi hayal ederek belirleyiniz. Belirlemelerinizden yararlanarak bir konuşma yapınız.

İcatlar

Trafik ve yol olmadan ışık hızında ulaşımı sağlar

Giyen kişiyi ışığı bükerek gizleyen, nanoteknolojik bir kumaştan yapılmış pelerin

Hafıza kulaklığı duyduğunu ezberletirken hafıza gözlüğü de okuduğunu ezberletir

Evde her zaman bekleyen bir oyun arkadaşı, sırdaş, can yoldaşı ve yardımcı

Hatırlanmak istenmeyen anıları silen bir silgi

İşlevleri

Dünya ile Ay arasında kurulan, ışık hızıyla çalışan dev bir asansör

Hastalığı teşhis ve tedavi eden, robot kolları bulunan kapalı bir kabin

Çiğnendiğinde istenen dilde akıcı konuşma becerisi yükleyen biyoteknoloji

Kişinin on yıl sonraki hâlini gösteren teknolojik ayna

Takan kişiyi en fazla bir hafta geçmişe ya da geleceğe götüren bir kol saati

İcatlar

OKUYALIM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

“Bir Bilim İnsanı: Canan Dağdeviren” adlı öyküleyici bir metin okuyacaksınız. Metnin türünü, okuma amacınızı ve ortamınızı düşünerek bir okuma yöntemi seçiniz. Aşağıda seçiminizi “X” ile işaretleyip sebebini yazınız.

Örnek cevap:

İşaretleyerek okuma

Not alarak okuma

Tahmin ederek okuma

Özetleyerek okuma

Göz atarak okuma

Seçme sebebim:

BİR BİLİM İNSANI: CANAN DAĞDEVİREN

Merak eden, soran; merak ettiklerinin ve sorularının üzerine giden bir kız çocuğuydu Canan. Son zamanlarda ise en çok merak ettiği şey, piezoelektrikti. Babasının ona hediye ettiği “Marie Curie” kitabını elinden düşürmemesinin sebebi de buydu. Baskı altındaki kristallerin elektrik üretmesi fikri, Canan’ın zihninde hiç sönmeyecek bir ışık yakmıştı.

Canan büyüdükçe içindeki bilim sevgisi de büyüyordu. Lise yıllarında ona hayatının dönüm noktasını yaşatacak acı bir gerçeği öğrendi: Hiç tanımadığı dedesi, henüz 28 yaşındayken kalp rahatsızlığı yüzünden hayatını kaybetmiş. Bu bilgi Canan’ın kalbinde bir meşale yaktı sanki. Ve Canan, kendine net bir hedef belirledi: Gelecekte, kalp hastalıklarına çözüm bulacaktı.

Üniversite tercih dönemi geldiğinde Canan fizik ve kimya okumak arasında kararsızlık yaşıyordu. Bu süreçte, Kocaeli Kitap Fuarı’na katılması ona yardımcı olacaktı. Fuarda, hayranı olduğu teorik fizikçiye meslek seçimiyle ilgili sorularını yöneltti Canan. Yazar ise “Kitabı okuyunca ne üzerine eğitim alacağına karar vereceğine inanıyorum.” diyerek imzaladığı “Anılar ve Düşünceler” kitabını ona uzattı. O kitap Canan için bir pusula oldu. Yazarın dediği gibi sorularının cevabını yine kitaplarda buldu Canan.

Hacettepe Üniversitesi’ndeki eğitimi Canan’ı dünyadaki en önemli araştırma merkezlerinden biri olan Massachusetts Institute of Technology (Masachusetts İtütütü vı teknalıcı - MIT) götürdü ve o, artık hayallerini gerçeğe dönüştüren bir bilim insanı oldu. Üniversite yıllarındayken aklını kurcalayan sorunların üzerine eğilecekti artık. Öteden beri kalbin yumuşak ve esnek yapısı ile kalp pilinin sert yapısının uyumsuzluğu kafasına takılıyordu. Laboratuvarında geçirdiği uzun günler ve geceler sonunda giyilebilir, esnek, pilsiz kalp çipini icat etti.

Canan, hayallerinin ve bilimin sınırlarının olmadığını biliyordu. Çalışmalarına devam edip cilt kanserini teşhis eden bir cihaz geliştirdi. Cam duvarlardan oluşan bir laboratuvar kurarak gençlerin gözlemleyerek öğrenmesine imkân sundu. Çünkü kendisi böyle öğrenmişti: gözlemleyerek! Canan; azmi, çalışması ve hayallerinden vazgeçmemesiyle özellikle kız çocuklarına ilham vererek bilim yolunda yürümeye bugün de devam ediyor.

Komisyon

Olay Örgüsünü Çöz

Aşağıda verilen alana okuduğunuz metnin olay örgüsünü kronolojik olarak yazınız.

Örnek cevap:

- Canan'ın çocukken piezoelektrik kavramını merak edip fiziğe ilgi duyması.
- Dedesinin genç yaşta kalp rahatsızlığından hayatını kaybettiğini öğrenmesi ve bu rahatsızlığa çözüm bulmayı bir hayat amacına dönüştürmesi.
- Üniversite seçiminde yaşadığı kararsızlığın bir kitap fuarında aldığı tavsiyeyle çözülmesi.
- Hacettepe'den MIT'e uzanan akademik yolculuğu.
- Kalbin yapısı ile kalp pili arasındaki uyumsuzluğu çözmek için giyilebilir kalp çipini icat etmesi.
- Cilt kanseri teşhis cihazı ve cam laboratuvarı ile gençlere örnek olması.

Etkileşimi Belirle

Okuduğunuz metnin hikâye unsurlarıyla ilgili bir tablo verilmiştir. Hikâye unsurlarının birbiriyle olan etkileşimlerini düşününüz. Verilen örnekten yararlanarak tablodaki boşlukları doldurunuz.

Örnek cevap:

Hikâye Unsuru	Metinde Geçen İlgili İfade	Hangi Unsurla Bağlantılı?	Metinde Geçen İlgili İfade	Nasıl Bir Etkileşim Var?
Ana Karakter	Canan Dağdeviren	Olay	Dedesinin kalp rahatsızlığından vefat ettiğini öğrenmesi	Kalp rahatsızlıklarına çözüm bulmaya karar vermiştir.
Mekân	Kocaeli Kitap Fuarı	Karakter	Fizikçiyle tanışması	Yazar aracılığıyla fizik okumak konusunda net bir karar vermiştir.
Mekân	Laboratuvarı	Olay	Bilimsel çalışmalar yapması	Giyilebilir esnek kalp çipini icat etmiştir.
Zaman	Lise yılları	Karakter	Dedesi	Dedesinin hayatını kaybettiği dönem Canan'ın amacını belirlenmiştir.
Zaman	Çocukluk yılları	Mekân	Babası	Babasının "Marie Curie" kitabını hediye etmesi, Canan'ın piezoelektrik kavramı ile tanışıp fiziği merak etmesini sağlamıştır.

Bağlantıyı Gör

Aşağıda verilen diyagramda boş bırakılan kısımları doldurunuz.

Söz Sanatlarını Tespit Et

Okuduğunuz metinde yer alan söz sanatlarını belirleyiniz. Belirlediğiniz söz sanatlarının isimlerini ve metindeki ilgili cümleyi aşağıdaki alana yazınız.

Örnek cevap:

Söz Sanatları	
Söz Sanatı: <u>Abartma</u>	Söz Sanatı: <u>Benzetme</u>
<u>İlgili Cümle: Canan'ın zihninde hiç sönmeyecek bir ışık yakmıştı.</u>	<u>İlgili Cümle: Bu bilgi Canan'ın kalbinde bir meşale yaktı sanki.</u>
Söz Sanatı: <u>Benzetme</u>	Söz Sanatı: <u>Tezat</u>
<u>İlgili Cümle: O kitap Canan için bir pusula oldu.</u>	<u>İlgili Cümle: Öteden beri kalbin yumuşak ve esnek yapısı ile kalp pilinin sert yapısının uyumsuzluğu kafasına takılıyordu.</u>

Okur Aynası

“Bir Bilim İnsanı: Canan Dağdeviren” adlı metni okuma sürecindeki performansınızı aşağıdaki sorulara cevap vererek değerlendiriniz.

1. Metni okurken dikkatim dağıldı/dağılmadı. Çünkü

2. Metinde anlamadığım bölümler oldu/olmadı. Çünkü

Bu bölümleri tam olarak anlamak için yaptım.

3. Metindeki

bölümü en çok ilgimi çekti. Bunun sebebi olabilir.

4. Bu metni okurken duygusu hissettim. Çünkü

BEN DE YAZARIM

Aşağıdaki konu ve metin türlerinden birer tane seçerek “X” ile işaretleyiniz. Seçtiğiniz konu ve metin türüne uygun bir yazı yazınız. Yazınızda “de” bağlacı ile “artık, yine, bu defa, eskiden, önceden, aynen, diğer, tekrar vb.” ifadelerinden en az üçünü kullanarak anlatımınıza derinlik kazandırınız.

Konu

Zaman yolculuğu mümkün olsaydı...

Bir hafta elektriksiz/internetsiz bir ortamda kalsaydınız...

Metin Türü

Bilgilendirici metin

Öyküleyici metin

GÜMÜŞ SAAT

.....Dedemin eski eşyalarını biriktirdiği odadaki tozlu sandık, benim için küçüklüğümünden beri büyük bir merak konusuydu. Bu merakla yanına gittiğim sandığın üzerinde garip semboller olan gümüş bir cep saati buldum. Saatin kapağını açıp yelkovanı geriye doğru çevirdiğimde oda birden etrafımda dönmeye başladı ve gözlerim kapandı. Gözlerimi açtığımda kendimi devasa ağaçlar ve daha önce hiç görmediğim rengârenk çiçeklerle dolu bir ormanda buldum.

.....Eskiden sadece kitaplardan okuduğum o uzak geçmiş, tam karşımda duruyordu. Gökyüzünde süzülen dev kanatlı canlıları izlerken heyecandan kalbim yerinden çıkacak gibiydi. Tam o sırada çalılıkların arasından yavru bir dinozor fırladı. Aslında korkmadım, aksine şaşkınlıkla gülümsedim. Çünkü bu sevimli canlı, aynen en sevdiğim çizgi filmdeki kahramana benziyordu.

.....Etrafı keşfetmek için bir süre gezdikten sonra saatin titrediğini hissettim. Artık zaman yolculuğunun sonuna geliyordum. Diğer tarafa, yani kendi zamanıma dönmek için düğmeye bastım. Bu defa gözlerimi açtığımda kendimi sandığın yanında buldum. Yaşadıklarım bir rüya olabilir miydi acaba? Ama elimi cebime attığımda orada küçük, parlayan bir taş duruyordu. Gelecekte tekrar kullanabilmek için bu gümüş saati kimseye söylemeden saklamalıyım.

Yazar Aynası

Yazınızı aşağıdaki sorulara cevap vererek değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Belirlediğim konuyu, seçtiğim metin türüne uygun olarak yazdım.			
Verilen ifadelerden (de, artık, yine, bu defa, eskiden, önceden, aynen, diğer, tekrar vb.) en az üçünü kullandım.			
Olayları ya da bilgileri metin planına (giriş, gelişme ve sonuç) uygun olarak sundum.			
Metnime uygun bir başlık koydum.			
Kelime tekrarına düşmemek için eş anlamlı kelimelerden yararlandım.			
Yazım kurallarına ve noktalama işaretlerinin işlevlerine dikkat ettim.			
Yazımın anlaşılır ve düzenli olmasına dikkat ettim.			

Değerlendirme sonucunda güçlü ve geliştirmeye açık yönlerinizi belirleyip gelişiminizi izleyiniz.

Bu yazımda başarılı olduğum yönler:

.....

.....

.....

Bir sonraki yazımda dikkat etmem gereken yönler:

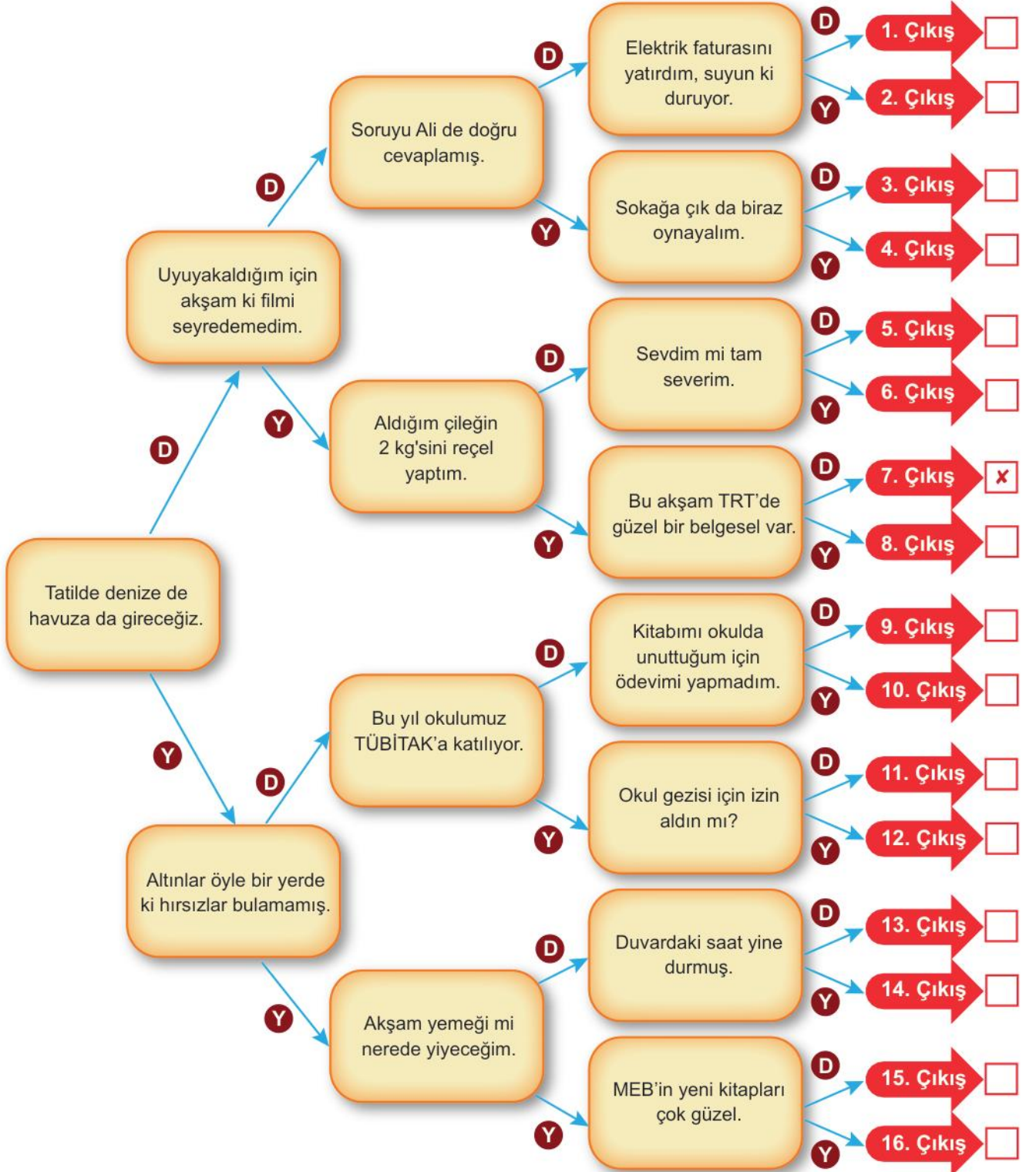
.....

.....

.....

Doğru mu, Yanlış mı?

Aşağıdaki cümleleri yazım kuralları açısından inceleyiniz. Yazım hatası olmayan cümlelerde okun "D" yönünü, yazım hatası olan cümlelerde okun "Y" yönünü takip ederek vardığınız çıkışı "X" ile işaretleyiniz.

Bana Göre

Aşağıda Kağan ile Selin'in mesajlaşmasını okuyunuz. İki karakterin mesajlaştığı konuya yaklaşımlarından hareketle sizin için uygun olan karakteri seçerek "X" ile işaretleyiniz. Seçtiğiniz karakterin yerine kendinizi koyarak diğer arkadaşınızın düşüncelerini çürütmeye çalıştığınız bir yazı yazınız.

Karakterlerin konu ile ilgili yaklaşımları:

- ☐ **Kağan:** Teknoloji meraklısı, yapay zekânın her şeyi çözebileceğine inanıyor.
- ☒ **Selin:** Biraz daha şüpheci, kendi kararlarını vermeyi seven biri.

Örnek cevap:

Benim Kurgum

Aşağıdaki çizgi romanda Canan Dağdeviren'e ait düşünceler ve sözler eksik verilmiştir. "Bir Bilim İnsanı: Canan Dağdeviren" metninden yola çıkarak eksik bırakılan yerleri uygun şekilde tamamlayınız. Cümlelerinizi yazarken gerekli yerlerde geçiş ve bağlantı ifadelerinden (çünkü, ve, veya, artık, özellikle, hem... hem... vb.) faydalanınız.

Canan için her şey merak etmekle başladı. Piezoelektrik kavramı, onun zihninde hiç sönmeyecek bir ışık yakmıştı.

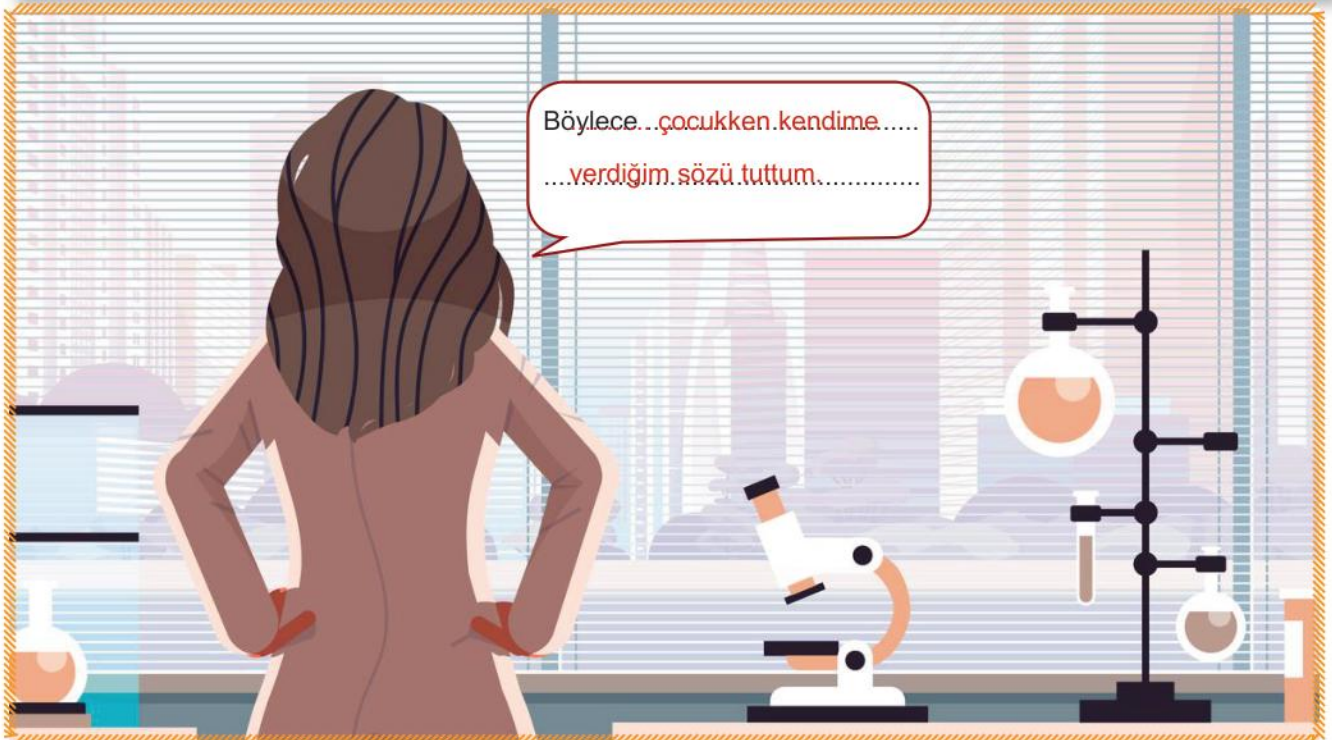
Canan büyüdükçe içindeki bilim sevgisi de büyüyordu. Lise yıllarında ona hayatının dönüm noktasını yaşatacak acı bir gerçeği öğrendi: Dedesi henüz 28 yaşındayken kalp rahatsızlığı yüzünden hayatını kaybetmiş.

O kitap, Canan için bir pusula oldu. Fizik mi, kimya mı? Cevap yine satırların arasındaydı.

Kalbin yumuşak ve esnek yapısı ile kalp pilinin sert yapısının uyumsuzluğuna artık bir çözüm bulmuştu.

Hayallerinin ve bilimin sınırı yoktu. O; cam duvarlar ardında, gözlemleyerek öğrenen gençlere bir dünya sundu.

Azimli ve çalışkan bir şekilde bilim yolunda ilerlemeye devam eden Canan, kız çocuklarının hayallerine de ilham veriyor.

EĞLENCE ZAMANI

BU HANGİ İCAT?

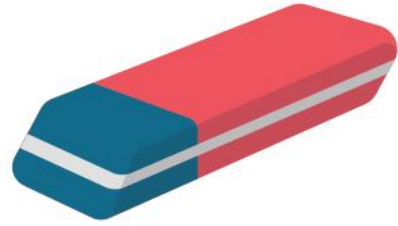
"Bu Hangi İcat?" oyunu nasıl oynanır?

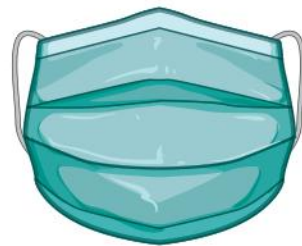
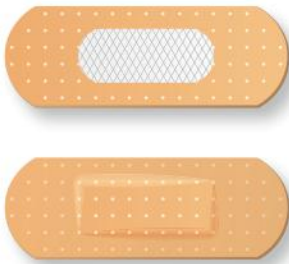
- Oyun 2–4 oyuncu arasında ya da iki takımla oynanır.
- Başlangıçta görsel kartlar masaya açık şekilde yerleştirilir.
- İpucu kartları karıştırılarak kapalı bir deste hâline getirilir ve oyuncular kendi aralarında oynama sırasını belirler.
- Sırası gelen oyuncu, desteden bir ipucu kartı çeker ve yüksek sesle okur.
- Ardından masadaki görseller arasından ipucuna uygun olan teknolojik aleti seçerek tahminde bulunur.
- Eğer doğru eşleşmeyi yaparsa kartı kazanır ve 1 puan alır.
- Yanlış tahmin yaparsa kart desteye geri konur ve sıra bir sonraki oyuncuya geçer.
- Oyun, tüm ipucu kartları bitene kadar bu şekilde devam eder.
- Oyun sonunda en çok kart eşleştiren oyuncu ya da takım oyunu kazanır.

Aşağıda verilen “Bu Hangi İcat?” oyun kartlarını çizgileri takip ederek kesiniz. Toplam 32 adet kart olmalı.

Görsel Kartlar

TELEFON

- 1876 yılında Alexander Graham Bell tarafından icat edilmiştir.
- İletişim amaçlı bir icattır.
- Günümüzde farklı formlarda üretilen bir ihtiyaç hâline dönüşmüştür.

CEP TELEFONU

- 1973'te Martin Cooper tarafından icat edilmiştir.
- İlk hâli bir kilogramdan fazla ağırlığa sahip bir iletişim aracıdır.
- Günümüzde, iletişim dâhil birçok şey için kullanılan vazgeçilmez bir araçtır.

RADYO

- 1895'te İtalyan mucit Guglielmo Marconi tarafından telsiz haberleşme amacıyla icat edilmiştir.
- İletişim-haberleşme haricinde uzaktan kumanda, algılama vb. için de kullanılır.
- Günümüzde kullanımı azalmıştır.

BİLGİSAYAR

- 1945'te John Presper Eckert ve John Mauchly tarafından icat edilmiştir.
- Hesaplama ve veri işlemede bir devrim olarak görüldü.
- Günümüz teknolojisinin temelini oluşturur.

KURŞUN KALEM

- 1795 yılında Nicolas Jacques Conté tarafından icat edilmiştir.
- Günümüzde malzeme olarak kurşun kullanılsa da icat edildiğinde grafit kullanılmıştır.
- Günlük hayatta, özellikle eğitimde sık kullanılan bir araçtır.

SİLGİ

- 1770'li yıllarda ilk kez İngiliz mühendis Edward Nairne tarafından kauçuktan üretilip satıldı.
- İcat edilmeden önce yerine ekmek içi bile kullanılmıştır.
- Günümüzde farklı malzemelerden çeşitli renk, koku ve şekillerde üretiliyor.

TÜKENMEZ KALEM

- 1930'da Laszlo ve George Biro adlı iki kardeş tarafından icat edilmiştir.
- Tek kullanımlık üretildiği için çevre kirliliğine sebep olur.
- Günlük hayatta en çok mavi, siyah, kırmızı rengi kullanılsa da her renkte üretilir.

FOTOKOPİ MAKİNESİ

- 1938'de Chester Carlson tarafından icat edilmiştir.
- Tıpkıçekim adıyla da bilinen bir makinedir.
- Çoğaltma, kopyalama amacıyla kullanılır.

OTOMOBİL

- 1885'te Karl Benz tarafından icat edilmiştir.
- Öncesinde benzinsiz versiyonları vardı, günümüzde ise elektrikli modelleri dahi var.
- Ulaşım alanında bir icattır.

TREN

- Babil döneminden beri var olduğu bilinse de modern hâli insanlar için ilk kez İngiltere'de kullanılmıştır.
- Yük veya yolcu taşımak için kullanılabilir.
- Buharlı, kömürlü, elektrikli türleri vardır.

BİSİKLET

- 1790'da Comte de Sivrac tarafından icat edilmiştir.
- Geçmişteki ismi velespittir.
- Çevre kirliliğine yol açmayan, ekonomik ve pratik bir ulaşım aracıdır.

UÇAK

- 1903'te Wright kardeşler tarafından icat edilmiştir.
- 1930'da yolcu taşımak için kullanılmaya başlandı.
- Benzinli motorunun olması onu öncesindeki planörlerden ayırıyor.

YARA BANDI

- 1920'de Earle Dickson tarafından icat edilmiştir.
- Dickson, bunu eşinin yemek yaparken yaralanması üzerine icat etmiştir.
- Günümüzde her an ulaşabildiğimiz küçük bir sağlık materyalidir.

STETOSKOP

- 1816'da Doktor René Laennec tarafından icat edilmiştir.
- İlk üretilen modeli tek çıkışlı ahşap bir tüpten oluşur.
- Muayenelerde ilk başvurulmuş tıbbi cihazdır.

AŞI

- 1796'da Edward Jenner tarafından bulundu.
- İlk kez çiçek hastalığına karşı kullanıldı.
- Tıbbi bir korunma yöntemi olarak uygulanır.

TIBBİ MASKE

- 1910'da Çinli Doktor Wu Lienteh tarafından günümüzdeki hâli ile icat edilmiştir.
- Çok eski çağlarda günümüzdekinden çok farklı versiyonları kullanılırdı.
- Hastalıkların bulaşmasını engellemek ve hijyen amacıyla kullanılır.

6. TEMA

LİDER RUHLAR

İÇİNDEKİLER

6. TEMA ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

49

DİNLEME/İZLEME

T.D.6.2. Dinlemede/izlemede strateji ve yöntem seçimlerini yönetebilme

- a) Dinleme/izleme şekli (etkileşimli veya etkileşimsiz), amacı, ilgi ve ihtiyaçları; materyalin özellikleri ve etkinliğin süresi doğrultusunda kullanacağı strateji ve yöntemleri seçer.
- b) Seçimleri üzerinde zamana veya üst bilişsel izlemeye bağlı düzenlemeler yapar.

T.D.6.1. Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme

- a) Dinleme/izleme şekli (etkileşimli veya etkileşimsiz), amacı, ilgi ve ihtiyaçları, bilgiye erişim olanakları; etkinliğin süresi doğrultusunda dinleme/izleme materyalini ve diğer kaynakları (sözlük, genel ağ, çalışma kâğıdı, grafik organize edici vb.) seçer.
- b) Seçimleri üzerinde zamana veya üst bilişsel izlemeye bağlı düzenlemeler yapar.
- c) Etkileşimli dinleme/izleme sırasında karşılarındakiyle ilişkiyi sürdürür.

T.D.6.22. Dinlediğini/izlediğini değerlendirebilme

- a) Dinlediğini/izlediğini ile ilgili bir norm belirler.
- b) Dinlediğinde/izlediğinde belirlediği norma ilişkin inceleme yapar.
- c) İnceleme sonuçlarını belirlediği normla karşılaştırır.
- ç) Karşılaştırma sonucundan hareketle bir yargıya ulaşır.

T.D.6.23. Dinlediğini/izlediğini eleştirebilme

- a) Dinlediğini/izlediğini belirlenen bir özellik açısından sorgular.
- b) Sorgulanan özellik ile ilgili akıl yürüterek olumlu/olumsuz yargıya ulaşır.
- c) Olumsuz yargıya yönelik gerekçeli alternatif üretir.

T.D.6.24. Dinlediğindeki/izlediğindeki probleme çözüm üretebilme

- a) Dinlediğinde/izlediğinde yer alan olay ya da durumu problem biçiminde tanımlar.
- b) Olay ya da durumun problemli yönünü özetler.
- c) Ön bilgilerini kullanarak problemin olası çözümlerine yönelik alternatif tahminler oluşturur.
- ç) Alternatif çözümler arasından akıl yürüterek en uygun çözümü belirler.
- d) Ürettiği çözüme ilişkin yansıtma ve değerlendirme yapar.

T.D.6.25. Dinleme/izleme sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Dinleme/izleme sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak dinleyici/izleyici kimliğinin gelişimine yön verir.

KONUŞMA

T.K.6.1. Konuşma sürecini yönetebilme

- a) Konuşmayı başlatma, sürdürme, sonlandırmayla ilgili selam, hitap ve sonlandırma ifadelerini kullanır.
- b) Uygun zamanda söz alır/verir.
- c) Olay, konu, durum, problem vb. ile ilgili anlaşılmayan noktaları açıklığa kavuşturmak için herhangi bir yönlendirmenin etkisinde kalmadan soru sorar.
- ç) Kendisine yöneltilen soruları cevaplar.

T.K.6.16. Değerlendirmesini sözlü olarak ifade edebilme

- a) Mevcut olay, konu, durum vb.ne ilişkin bir norm belirler.
- b) Belirlediği norma göre olay, konu, durum vb.ni inceler.
- c) İnceleme sonuçlarını belirlediği normla karşılaştırır.
- ç) Karşılaştırma sonucunda ulaştığı yargıyı konuşmasında kullanır.

T.K.6.18. Eleştirisini sözlü olarak ifade edebilme

- a) Eleştireceği olay, konu, problem, durum vb.ni sorgular.
- b) Sorgulanan olay, konu, problem, durum vb.ne ilişkin akıl yürüterek olumlu/olumsuz yargıya ulaşır.
- c) Akıl yürütme ile ulaştığı yargıyı konuşmasına yansıtır.

T.K.6.19. Problem çözümüne yönelik konuşma yapabilme

- a) Problemi tanımlar.
- b) Problemi özetler.
- c) Gözlem, mevcut bilgi, veri ve ön bilgiye dayalı alternatif çözümler üretir.
- ç) Alternatif çözümler arasından en uygun olanı akıl yürüterek belirler.
- d) Çözümü ve çözüm sonrası değerlendirmelerini sözlü olarak ifade eder.

T.K.6.26. Konuşma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Konuşma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak konuşan kimliğinin gelişimine yön verir.
- c) Konuşmalarından oluşan ürün ve seçki dosyası (ses kaydı, konuşma metni, sunum videosu, çoklu medya öğeleri vb.) oluşturur.

OKUMA

T.O.6.1. Okumada materyal seçimini yönetebilme

- a) Amacı, ilgi ve ihtiyaçları, materyalin özellikleri, süre ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.
- b) Analiz sonuçları doğrultusunda metin ve diğer yardımcı materyalleri (sözlük, ek kaynak vb.) seçer.
- c) Seçimleri üzerinde zamana bağlı değişime/üst bilişsel izlemeye dayalı düzenlemeler yapar.

T.O.6.24. Okuduğunu değerlendirebilme

- a) Metnin içeriğiyle ilgili bir norm belirler.
- b) Okuduklarında belirlediği norma ilişkin inceleme yapar.
- c) İnceleme sonuçlarını belirlediği normla karşılaştırır.
- ç) Karşılaştırma sonucundan hareketle bir yargıya ulaşır.

T.O.6.25. Metni eleştirebilme

- a) Okuduğunu belirlenen bir özellik açısından sorgular.
- b) Sorgulanan özellik ile ilgili akıl yürüterek olumlu/olumsuz yargıya ulaşır.
- c) Olumsuz yargıya yönelik gerekçeli alternatif üretir.

T.O.6.26. Metindeki probleme çözüm üretebilme

- a) Metinde yer alan olay ya da durumu problem biçiminde tanımlar.
- b) Olay ya da durumun problemlili yönünü özetler.
- c) Ön bilgilerini kullanarak problemin olası çözümlerine yönelik alternatif tahminler oluşturur.
- ç) Alternatif çözümler arasından akıl yürüterek en uygun çözümü belirler.
- d) Ürettiği çözüme ilişkin yansıtma ve değerlendirme yapar.

T.O.6.27. Okuma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Okuma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak okur kimliğinin gelişimine yön verir.

YAZMA

T.Y.6.1. Yazma sürecini yönetebilme

- a) Amaç, bağlam ve olanaklarını analiz ederek yazma konusunu, hedef kitlesini, dijital de dâhil yazma aracı ve ortamını belirler.
- b) Yazılı etkileşiminde yazışmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırmayla ilgili uygun selam ve hitap ifadelerini kullanır.
- c) Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde içerik ve süreçle ilgili gerekli seçim ve düzenlemeleri yapar.

T.Y.6.13. Değerlendirmesini yazılı olarak ifade edebilme

- a) Mevcut olay, konu, durum vb.ne ilişkin bir norm belirler.
- b) Belirlediği norma göre olay, konu, durum vb.ni inceler.
- c) İnceleme sonuçlarını belirlediği normla karşılaştırır.
- ç) Karşılaştırma sonucunda ulaştığı yargıyı yazısında kullanır.

T.Y.6.15. Eleştirisini yazılı olarak ifade edebilme

- a) Eleştireceği olay, konu, problem, durum vb.ni sorgular.
- b) Sorgulanan olay, konu, problem, durum vb.ne ilişkin akıl yürüterek olumlu/olumsuz yargıya ulaşır.
- c) Akıl yürütme ile ulaştığı yargıyı yazısına yansıtır.

T.Y.6.16. Problem çözümüne yönelik yazabilme

- a) Problemi tanımlar.
- b) Problemi özetler.
- c) Gözlem, mevcut bilgi, veri ve ön bilgiye dayalı alternatif çözümler üretir.
- ç) Alternatif çözümler arasından en uygun olanı akıl yürüterek belirler.
- d) Çözümü ve çözüm sonrası değerlendirmelerini yazılı olarak ifade eder.

T.Y.6.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

- a) Yazım kurallarını uygular.
- b) Noktalama işaretlerini uygun biçimde kullanır.

T.Y.6.22. Yazma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Yazma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak yazar kimliğinin gelişimine yön verir.
- c) Yazılarından oluşan ürün ve seçki dosyası (sözlük, günlük, anı, gezi, şiir, alıntılar seçkisi, atasözü ve deyim vb.) oluşturur.

DİNLEYELİM/İZLEYELİM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

- TDK Güncel Türkçe Sözlük'ün arama bölümüne "lider" yazınız. Sözlükteki ilk açıklama sizi beş harften oluşan başka bir kelimeye yönlendirecek.
- Ulaştığınız beş harfli bu kelimeyi sözlükte arama bölümüne yazınız. Daha sonra bu sözcüğü ve anlamını aşağıda verilen kutucuğa yazınız.

Türk Dil Kurumu
Sözlükleri

c

ö

i

ö

ş

ü

â

i

ü

Yönlendirilen Sözcük	Anlamı
Önder	Gücü, ünü ve toplumsal yeri dolayısıyla, belli zaman ve durumlar içinde, ilişkili bulunduğu küme veya toplumun tutum, davranış ve etkinliklerini değiştirip yönetme yeteneğini gösteren kimse; öncel, lider, şef, alemdar.

- Ulaştığınız beş harfli kelimenin önüne üç harften oluşan "Erdemleri bakımından çok büyük, yüce olan; azametli." anlamına gelen kelimeyi ekleyiniz.

Oluşturduğunuz kelime grubunu ve aklınıza gelen ilk kişinin ismini büyük harflerle tahtaya yazınız. Her ne kadar sözlükte yazmasa da lider deyince Türk halkının aklına gelen ilk kişi "o" olmalıdır. Çünkü "o" Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur.

1919-1933'ten Bir Parça

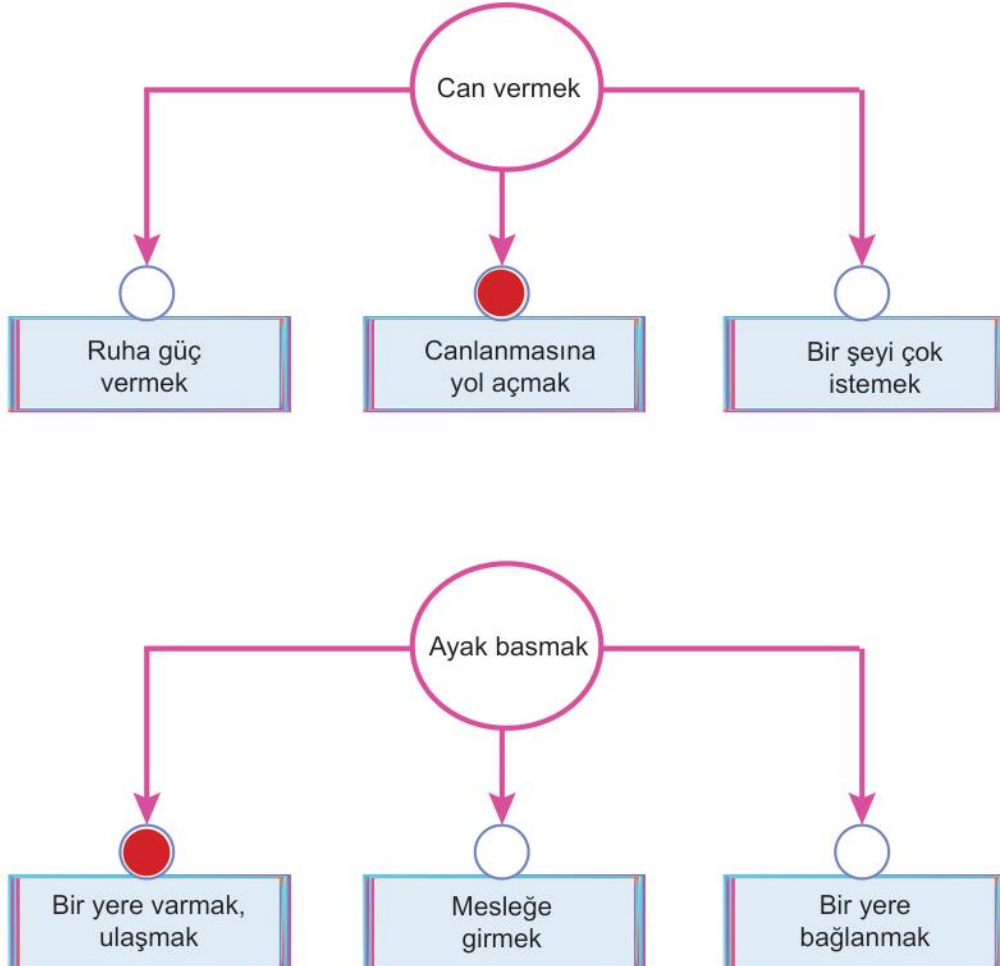

Yandaki karekodu okutduğunuzda bir şiir dinleyeceksiniz. Şiiri dinlemeye başlamadan önce şiirle ilgili verilen etkinliklere hızlıca göz atınız. Etkinliklere göz attıktan sonra dinleme yönteminizi ve etkinlikler boyunca ihtiyacınız olabilecek materyalleri belirleyerek aşağıya yazınız.

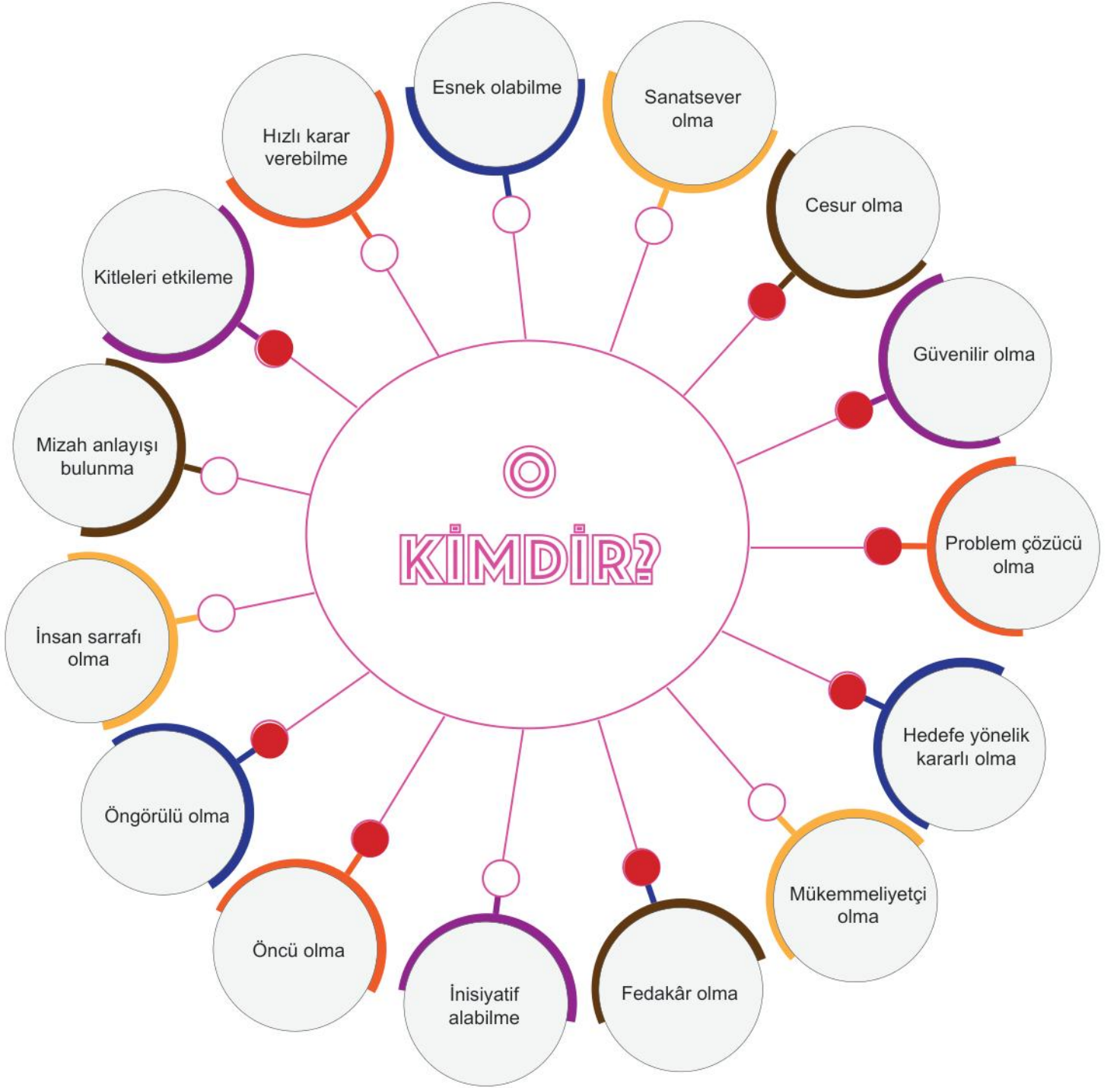
Kullanacağım dinleme yöntemi:

İhtiyaç duyabileceğim materyaller:

Dinlediğiniz şiirde geçen bazı kelime grupları aşağıda verilmiştir. Bu kelime gruplarının şiirdeki anlamlarını işaretleyiniz.

Bu şiirde anlatılan kişinin şiirde bahsedilen karakter özelliklerini belirleyip işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

İşaretlediğiniz karakter özelliklerine şiirdeki hangi ifadelerden ulaştığınızı yazınız.

- ...Öncü olma: O günlerde bir ünlü ayak bastı Samsun'a.....
- ...Kitleleri etkileme: Yürüdü arkasında genç, ihtiyar, kadın, kız.....
- ...Fedakâr olma: Göğsünde toplanmıştı milyonla Türk'ün derdi.....
- ...Cesur olma: Bu ateşler içinde geçip gelmiş bir erdi.....
- ...Hedefe yönelik kararlı olma: Güneşten birer oktu ondan gelen her emir.....
- ...Güvenilir olma: Milyonla Türk birleşip bir tek olmuş.....
- ...Öngörülü olma: Yürüdü etrafına ümitler suna suna.....
- ...Problem çözücü olma: Yıkılan memlekete kolları destek olmuş.....

Müzenin Bekçisi

“Müzenin Bekçisi” adlı metni önceki metinde kullandığınızdan farklı bir yöntemle dinleyiniz/izleyiniz. (Dinlemek/izlemek için karekodu okutunuz.)

1. Kutudaki konu alanlarını “Müzenin Bekçisi” adlı metinle ilgili ikinci kutuda verilen ifadelerle ilişkilendirerek eşleştiriniz.

1. KUTU

1. Başlık
2. Konu
3. Kahramanın karakter özellikleri
4. Ana düşünce
5. Olay örgüsü
6. Örnek ve ayrıntılar

2. KUTU

- a. Metnin içeriği hakkında yeterli bilgi vermemektedir.
- b. Kültürel mirası korumak bir milletin geleceği için gereklidir.
- c. Osman Hamdi Bey'in tarihî eserleri korumaya yönelik mücadelesi anlatılmaktadır.
- ç. Osman Hamdi Bey kararlı, sorumluluk sahibi ve bilinçli bir aydındır.
- d. Metindeki lahitlerin taşınması, yasa hazırlıkları vb. detaylar anlatılanları desteklemektedir.
- e. Uzun cümleler bazı bölümlerde anlamayı zorlaştırmaktadır.
- f. Metindeki olaylar tarihî varlıkları koruma bilinci etrafında gelişmektedir.

1	2	3	4	5	6
a	c	ç	b	f	d

Osman Hamdi Bey, çalışma sürecinde tabloda verilen alanlarda hangi zorluklarla karşılaşmıştır?

Bilimsel

Arkeoloji ve müzecilik alanlarının Osmanlı'da henüz yeterince gelişmemiş olması

Tarihî eserlerin korunmasına yönelik bilimsel yöntem ve kuralların sınırlı olması

Kazılardan çıkan eserlerin bilimsel olarak sınıflandırılması ve korunması için yeterli uzman bulunmaması

Teknolojik

Kazılarda ve eser taşımada gelişmiş araç ve ekipmanların bulunmaması

Lahit gibi ağır eserlerin kazı alanından çıkarılıp taşınmasının zor olması

Eserlerin korunması için gerekli depolama ve sergileme teknolojilerinin yetersizliği

Sosyal

Bazı kişilerin tarihî eserlerin korunmasına önem vermemesi

"Yıllardır böyle yapılıyor." anlayışıyla değişime karşı direnç gösterilmesi

Toplumda kültürel mirası koruma bilincinin yeterince gelişmemiş olması

Ekonomik

Kazı çalışmaları ve müze kurulması için gerekli maddi kaynakların sınırlı olması

Tarihî eserlerin korunması ve taşınmasının yüksek maliyet gerektirmesi

Müze binasının yapılması ve eserlerin korunması için bütçe oluşturma güçlüğü

Metinde; limanda yaşananlar, kazı alanlarında yaşananlar ve bürokratik engeller bazı sorun başlıkları olarak tanımlanabilir. Bu sorun başlıklarına metinden doğrudan alıntı yaparak birer kanıt, bu sorun alanlarının olası sebeplerini ve bunların aşılabilmesi için gerçekçi çözüm önerilerinizi aşağıdaki ilgili boşluklara yazınız. Öneride bulunurken Osman Hamdi Bey'in yaşadığı dönemin şartlarını dikkate alınız.

Sorun Başlığı	Metinden Kanıt	Olası Sebepler	Çözüm Önerisi
Limanda Yaşananlar	"Bu eserler bu ülkeden çıkmayacak." "Yıllardır böyle yapılıyor."	Tarihî eserlerin yurt dışına çıkarılmasının uzun süre normal görülmesi, liman görevlilerinin kültürel miras bilincinin zayıf olması, denetim eksikliği	Eski eserlerin yurt dışına çıkarılmasını yasaklayan açık ve bağlayıcı yasalar hazırlanması, limanlarda denetim mekanizması kurulması, görevlilere kültürel miras eğitimi verilmesi
Kazı Alanında Yaşananlar	Anadolu'da yapılan kazılarda ortaya çıkan eserler kolayca yurt dışına götürülüyordu.	Arkeolojik çalışmaların yeterince denetlenmemesi, yabancı araştırmacıların eserleri ülkelere götürmesi, kazıların bilimsel kurallara göre yapılmaması	Kazıların devlet iznine bağlanması, bilimsel arkeoloji kurallarının uygulanması, bulunan eserlerin müzelere teslim edilmesi zorunluluğu
Bürokratik Engeller	Karşı çıkanlar oldu. "Bu kadar çabaya ne gerek var?" diyenler çıktı.	Değişime karşı direnç, bürokratik işlemlerin yavaş ilerlemesi, kültürel mirasın öneminin yeterince anlaşılmaması	Eski eserleri koruyan yönetmeliklerin yürürlüğe konması, devlet kurumları arasında iş birliği sağlanması, müzecilik ve kültürel miras konusunda farkındalık çalışmaları yapılması

Dinleme Aynası

“Dinleyelim/İzleyelim-Anlayalım” bölümünü tamamladınız. Aşağıdaki formu bu bölümdeki performansınızı dikkate alarak işaretleyiniz.

DİNLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Adı ve Soyadı:	Tarih:		
Numarası:			
Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Dinleme/izleme amacıma yönelik hedef seçimimi yönettim.			
Dinleme/izleme sürecinde kullanacağım ekipmana yönelik seçimimi yönettim.			
Dinleme/izleme yöntem seçimimi yönettim.			
Seçimlerime yönelik düzenlemeler yaptım.			
Dikkat dağıtıcı davranışlardan kaçındım.			
Metinlerin içeriği ile ilgili çözümlemeler yaptım.			

“Kısmen” işaretlediğiniz ölçütler varsa bu ölçütler yönünden kendinizi geliştirmek için neler yapmayı planladığınızı yazınız.

.....

.....

.....

“Hayır” işaretlediğiniz ölçütler varsa bunları iyileştirmek için neler yapabileceğinizi yazınız.

.....

.....

.....

BEN DE KONUŞURUM

Liderim Ben

Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliği tamamlayınız.

Planlama

Bir eğitim kurumunda/okulda yönetici olduğunuzu hayal ediniz. Öğrencilerinizde birtakım davranış sorunlarının olduğunu gözlemlediniz. Bu davranış sorunlarını olumlu bir iletişim dili kullanarak çözmek istiyorsunuz. Çünkü siz bir lidersiniz. Bu sorunların neler olduğunu, bunların kaynaklarını ve bunları çözmek için neler yapmayı düşündüğünüzü yazınız.

Mevcut olan davranış sorunları, bunların kaynakları ve bunları çözmek için yapmayı düşündüklerim:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Uygulama

1. Adım

Tespit ettiğiniz davranış sorunlarını, bunların kaynaklarını ve planlarınızı içeren bir konuşma metni hazırlayınız.

Metninizi uygun bir hitap ifadesiyle başlatıp uygun bir şekilde sonlandırınız.

Eleştirilerinizi olumlu, yapıcı bir üslupla belirtiniz.

Konuşmanızda lider kimliğinizi ve kişiliğinizi göstermeniz gerektiğini unutmayınız.

2. Adım

Konuşma metninizi buraya yazınız.

This image shows a full page of a document template designed for handwriting practice. It features a series of evenly spaced, horizontal dashed lines across the entire width of the page. The background is a solid light blue color, providing a clear contrast for the grey dashed lines. There are no margins, text, or other markings present on the page.

3. Adım

Oluşturduğunuz konuşma metnini gözden geçiriniz. Metninizde hatalı, eksik kısımlar varsa bunları düzeltiniz.

Konuşma metninizi birkaç kez okuyunuz.

Ardından metninizi bir konuşma performansına dönüştürünüz.

Konuşmanızı sınıf arkadaşlarınıza veya farklı sınıflardaki öğrencilere yapabilirsiniz.

Konuşma Aynası

Okul yöneticisi olarak yaptığınız konuşmayı değerlendirmek için “Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu”ndaki ölçütleri işaretleyiniz ve işaretlemelerinize uygun şekilde formu doldurunuz.

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU		
Adı ve Soyadı:	Tarih:	
Numarası:		
ÖLÇÜTLER	EVET	HAYIR
Planlama bölümünde istenen hazırlıkları eksiksiz yaptınız mı?		
Cevabınız “Hayır” ise hangi kısımda eksiklik var? Neden eksik bıraktınız?		
Bir okul yöneticisi olarak problemleri süreçleri yönetmek ve değerlendirmek zor mu?		
Cevabınızın sebebini yazınız.		
Bir okul yöneticisi olarak kendinizden beklentileriniz yeterli mi?		
Cevabınızın sebebini yazınız.		
Konuşma metniniz önceden hazırlamak konuşma performansınızı olumlu yönde etkiledi mi?		
Cevabınız “Hayır” ise sizce nedeni ne olabilir? Bu durumu nasıl iyileştirebilirsiniz?		
Konuşma sürecinde uygun hitap, uygun başlama ve bitirme ifadeleri kullandınız mı?		
Cevabınız “Hayır” ise hangi kısımda uygunsuzluk var? Neden? Doğru şekli nasıl olmalıydı?		
Sizce konuşmanız dinleyicileri etkiledi mi?		
Cevabınızın sebebini yazınız.		

Radyo İltiş

“Radyo İltiş”te bir radyo programcısı olduğunuzu hayal ediniz. Bugün “Seçtiğim Lider” programında bir lideri anlatacaksınız. Programa başlamadan önce “Hazırlık” ve “Uygulama” yönergelerini dikkatlice takip ederek sizden istenenleri yapınız.

Hazırlık

1. Adım

Sizce bir liderin taşıması gereken temel özellikler nelerdir? Listeleyiniz.

.....

.....

.....

.....

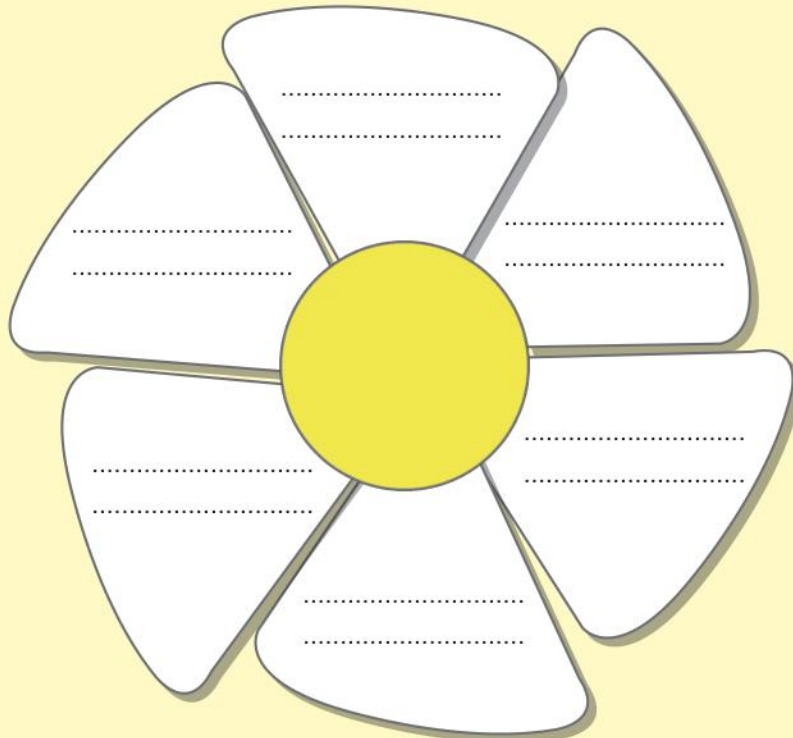
.....

.....

.....

2. Adım

“1. Adım”da listelediğiniz özelliklerden, bir liderde mutlaka olması gerektiğini düşündüğünüz beş tanesini belirleyip çiçeğın yapraklarına yazınız.

3. Adım

Kendi alanlarında lider olan aşağıdaki isimlerden birini seçiniz. Bu kişinin fotoğrafını bularak ilgili yere yapıştırınız.

4. Adım

Seçtiğiniz kişi ile ilgili aşağıdaki soruların cevaplarını öğrenip not ediniz.

► Bu kişi hangi alanda liderdir?

► Çalışmaları, çalışmalarının içeriği nedir?

► Karşılaştığı zorluklar nelerdir? Bunları nasıl aşmıştır?

► İnsanlara hangi yönlerden, nasıl örnek olmuştur?

Uygulama

Seçtiğiniz kişi ile ilgili aşağıdaki sıralamaya uygun şekilde 5 dk.lık bir konuşma metni hazırlayınız.

1. "Hazırlık" bölümünde yazdıklarınız
2. Lideri değerlendirme
3. Karşılaştırma yapma ve bir yargıya ulaşma
4. Yaşadığı ve çözdüğü sorunlara alternatif çözüm önerisi sunma

"Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"ndaki ölçütlere göre konuşma sürecinizi değerlendireceksiniz. Bu nedenle metninizi formdaki ölçütleri dikkate alarak gözden geçiriniz. Süre tutarak formdaki ölçütlere göre prova yapınız. Metninizde veya konuşma performansınızda eksiklik veya hata varsa bunları düzeltiniz. Tüm hazırlıklarınızı tamamladıktan sonra konuşmanızı ses kaydına alınız ve EBA duvarınızda paylaşınız.

Konuşma Aynası

Seçtiğiniz lider hakkındaki konuşmanızı "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz. Gelişmeye açık yönlerinizi belirleyip yazınız.

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Adı ve Soyadı:		Tarih:	
Konuşmanın Konusu:			
Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Bir liderde olması gereken özellikleri listeledim.			
Liderde bulunması gereken özelliklerden en önemli gördüğüm beş tanesini belirledim.			
Seçtiğim lider kişilik hakkında araştırma yapıp "Hazırlık" bölümündeki soruların cevaplarını not ettim.			
Konuşma metnimi "Uygulama" bölümünde belirtilen sıraya uygun şekilde hazırladım.			
Konuşma metnimi gözden geçirdim, eksikliklerini tamamladım ve hatalarını düzelttim.			
Süre tutarak prova yaptım.			
"Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"ndaki ölçütleri dikkate alarak provamı ve asıl konuşmamı yaptım.			
Sesime, vurgu ve tonlamalarıma dikkat ettim.			
"Şey, ııı, hımm" gibi gereksiz sesler kullanmaktan kaçındım.			
Konuşmamı tamamlayıp ses kaydımı EBA duvarımda paylaştım.			
Gelişmeye açık yönlerim:			
.....			

OKUYALIM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

Yurdumuzda bilim, sanat, spor, politika vb. alanlarda başarılarıyla adından söz ettiren, ilklere imza atan kadınları araştırınız. Bu kadınlardan birisini seçip aşağıdaki soruların cevaplarını öğreniniz. Cevaplarınızı ve araştırma kaynağınızı verilen alanlara yazınız. Edindiğiniz bilgileri ve bu kişinin bir fotoğrafını, varsa eserlerinden bazılarının fotoğraflarını kullanarak bu kişiyi tanıttığınız dijital bir sayfa veya okul panosuna asabileceğiniz bir sayfa tasarlayınız.

◆ Bu kadın kim? Nerede, ne zaman doğmuş ve yaşamış?

.....

.....

◆ Hangi eğitimleri almış?

.....

.....

◆ Ne yapmış?/Hangi alanda çalışmış?/Başarı gösterdiği alana hangi yeniliği/yenilikleri getirmiş?

.....

.....

◆ Hangi zorluklarla karşılaşmış?

.....

.....

◆ Karşılaştığı zorlukları nasıl aşmış?

.....

.....

◆ Ulusal ya da uluslararası başarıları nelerdir?

.....

.....

◆ Eserlerinin isimleri nelerdir?

.....

.....

FOTOĞRAF

İSMİ

YAŞADIĞI YILLAR

DOĞDUĞU VE
YAŞADIĞI YERLER

ALANINA GETİRDİĞİ YENİLİKLER

KARŞILAŞTIĞI ZORLUKLAR

ESERLERİ

ALDIĞI EĞİTİMLER

ULUSAL YA DA
ULUSLARARASI
BAŞARILARI

KARŞILAŞTIĞI
ZORLUKLARI
AŞMA YÖNTEMİ,
ŞEKLİ

ALDIĞI ÖDÜLLER

Araştırmada kullanılan kaynak/kaynaklar:

Aşağıdaki metni kendinize uygun bir okuma yöntemiye dikkatlice okuyunuz.

İlk Türk Kadın Otomobil Yarışçısı: Sâmiye Burhan Cahid Morkaya

1897 yılında İstanbul'da doğan ve kemençe öğretmeni bir müzisyen olan Sâmiye Hanım, Türkiye'nin ilk kadın otomobil yarışçısı ve şampiyonudur. İlk öğrenimini Yedikule Alman Mektebinde tamamlamıştır. İlk olarak müziğe ilgi gösteren Morkaya, 1922 yılında o yılların konservatuarı sayılan Darüelhandaki bir sınavı kazanmış ve ardından da kemençe öğretmeni olmuştur. İlerleyen dönemlerde ise Pangaltı Amerikan Garajından ehliyet almış ve ilk ehliyetli kadın sürücü ünvanının sahibi olmuş ve araba tutkusu başlamıştır.

O yıllarda "Turing Kulüp" tarafından farklı formatlara sahip yarışlar düzenlenmiştir. 1922'den itibaren araba kullanmakla yetinmeyen Sâmiye Hanım, üyesi olduğu Turing Kulübünün her sene düzenlediği geleneksel otomobil yarışlarına da katılmaya başlamıştır. 1930'lu yıllarda bu yarışlara katılan tek kadın sürücü olmuştur. 1930 ve 1931 yıllarındaki yarışlarda dereceye giren Morkaya, ilk şampiyonluğunu ise 1932'de, İstinye-Zincirlikuyu arasındaki 9,5 kilometrelik parkurda düzenlenmiş olan ralliyi kazanarak elde etmiştir. Bu birincilikle "ilk kadın şampiyon otomobil yarışçısı" ünvanına sahip olmuştur.

Morkaya'nın ilk şampiyonluğuna, yarışmaya katılan erkekler "yarışma kurallarında kadınların da yarışa katılabilmesini öngören bir madde olmaması"nı gerekçe göstererek itiraz etmişlerdir. İtirazlar sonucunda görülen mahkemede Sultanahmet Sulh Mahkemesi, yarış şampiyonunun Morkaya olduğunu belirterek itirazları reddetmiştir. 1933 yılında düzenlenen ralliyi de kazanan Morkaya, 1934 yılındaki rallide kaza yapmış ve yaralanmıştır. Bu talihsiz kaza sonucu, Türkiye'nin ilk kadın otomobil yarışçısı Sâmiye Burhan Cahid Morkaya, bir daha otomobil yarışlarına katılamamıştır.

Her şeye rağmen otomobillere olan tutkusu bitmeyen Sâmiye Hanım, 1972 yılında hayata veda edene kadar arabaları ve araba kullanmayı sevmekten vazgeçmemiştir.

Genel ağdan alınmıştır.

Aşağıdaki ölçütlerden birini seçip işaretleyiniz.

- ☐ Metinde açıkça var.
- ☐ Metinden çıkarılabilir.

“İlk Türk Kadın Otomobil Yarışçısı: Sâmiye Burhan Cahid Morkaya” metni için aşağıdaki ifadeleri seçtiğiniz ölçüte göre değerlendiriniz. Ölçütünüze uygun olan ifadelerin numaralarını belirtilen yerlere yazınız.

1 Olaylar zaman sırasına göre anlatılmıştır.	2 Metinde belirli yıllar verilerek anlatım desteklenmiştir.	3 Metinde bir engel ve buna karşı verilen mücadele yer almaktadır.	4 Mahkeme süreci olayların akışında önemli bir yer tutmaktadır.
5 Yarışların yapıldığı yerler belirtilmiştir.	6 Metinde kazadan sonra yaşanan bir değişim anlatılmaktadır.	7 Metin, kahramanın farklı alanlardaki hayatına yer vermektedir.	8 Olaylar yalnızca sonuçlarıyla değil, süreçleriyle de verilmiştir.
9 Metinde toplumsal bir durum olayların parçası olarak yer almaktadır.	10 Metinde olaylar gerçek bilgi ve belgelere dayalı bir anlatım izlenimi vermektedir.	11 Metinde dönüm noktası niteliğinde bir olay bulunmaktadır.	12 Olayların anlatımında neden sonuç ilişkisi kurulmuştur.

 Metinde açıkça var.

1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

 Metinden çıkarılabilir.

3, 11, 12

Çözüm Ortağı

Sâmiye Burhan Cahid Morkaya'nın yaşadığı sorunları çözmek için diyagramda verilen soruları yanıtlayınız.

Sâmiye Hanım'a
sorun çözümünde
yardımcı olunuz.

Sâmiye Hanım'ın karşılaştığı zorluklar ve bunların sebepleri nelerdir?

Toplumsal ön yargılar: Kadınların yarışlara katılmasına yönelik kuralların olmaması ve erkeklerin itirazları.

Resmî engeller: Yarış kurallarında kadınların yer almaması, bu nedenle şampiyonluğunun tartışmaya açılması.

• **Sebebi:** Dönemin toplumsal yapısı, kadınların spor ve kamusal alanda görünürliğünün sınırlı olması.

Bu zorluklara günümüzde hangi alanlarda, ne şekilde rastlanmaktadır?

Kadınların spor ve teknoloji alanlarında görünürlüğü: Motor sporları, mühendislik, yazılım geliştirme gibi alanlarda hâlâ kadınların sayısı erkeklere göre çok daha az.

Toplumsal ön yargılar: "Kadınlar bu işi yapamaz." gibi kalıplaşmış düşünceler, kadınların bazı mesleklerde veya hobilerde ilerlemesini zorlaştırıyor.

Resmî engeller ve kurallar: Bazı ülkelerde kadınların hâlâ spor, iş veya eğitim alanlarında eşit fırsatlara sahip olmaması.

Sâmiye Hanım'a bu zorlukların üstesinden gelmesi için neler önerirdiniz?

Toplumsal destek aramak: Kadınların da yarışlara katılabileceğini savunan çevrelerle dayanışma içinde olmak.

Başarılarını görünür kılmak: Basın ve dernekler aracılığıyla başarılarını duyurmak, toplumda farkındalık yaratmak.

Hukuki haklarını savunmak: Mahkeme sürecinde olduğu gibi, resmî yollarla hakkını aramaya devam etmek.

Motivasyonu korumak: Engellere rağmen tutkuyu sürdürmek, müzik ve otomobil sevgisini bir arada yaşatmak.

Günümüzde benzer durumları yaşayan insanlara bu zorlukların üstesinden gelmeleri için neler önerirsiniz?

Dayanışma ve görünürlük: Benzer zorluklarla karşılaşanların birbirini desteklemesi, başarı hikâyelerinin paylaşılması.

Eğitim ve bilinçlenme: Toplumsal ön yargıları kırmak için eğitim, seminer ve farkındalık çalışmaları yapılmalı.

Resmî yolları kullanma: Haksızlık karşısında hukuki yollara başvurmak, hak arama mücadelesinden vazgeçmemek.

Mentorluk: Deneyimli kişilerin yeni başlayanlara yol göstermesi, motivasyon sağlaması.

Rüzgârın Çocukları

Aşağıdaki metinleri dikkatlice okuyunuz.

Kenan Sofuoğlu

1984 yılında Sakarya'nın Akyazı ilçesinde doğan Kenan Sofuoğlu kariyerine giden yolda oldukça zorlandı. Yabancı ülkelerde yarışmak, yeni takımlarla çalışmak ve güçlü rakiplerle mücadele etmek büyük bir çaba gerektiriyordu. Kariyerinin ilk yıllarında maddi zorluklar ve teknik problemlerle karşılaştı. Ancak bu engeller onu yıldırmadı.

Kenan Sofuoğlu'nun hayatındaki zorluklar kariyer sürecinin yanında aile bireylerinin kaybıyla da ilgilidir. Bu kayıplar Sofuoğlu'nun motosiklet sporunu bırakmayı düşünmesine neden oldu. Fakat ailesinin desteği ona yeniden güç verdi.

Sofuoğlu, Dünya Supersport Şampiyonası'nda yarışmaya başladığında kısa sürede büyük bir başarı yakaladı. Hızlı sürüşü, yarış stratejisi ve kararlılığı sayesinde birçok yarış kazandı. 2007 yılında Dünya Supersport Şampiyonası'nı kazanarak bu alanda dünya şampiyonu olan ilk Türk sporcu oldu. Daha sonra aynı şampiyonluğu birkaç kez daha kazanarak adını motosiklet sporunun en başarılı isimleri arasına yazdırdı.

Kenan Sofuoğlu, sporculuk kariyerinin ardından genç motosiklet yarışçılarına destek vererek deneyimlerini paylaşmaya başladı. Onun yetişmesine katkı sağladığı sporculardan biri de dünya şampiyonu olan Toprak Razgatlıoğlu'dur. Böylece Sofuoğlu, yalnızca bir şampiyon olarak değil, yeni sporcuların yetişmesine katkı sağlayan bir rehber olarak da Türk motor sporları tarihinde önemli bir yer edinmiştir.

Genel ağdan alınmıştır (<https://sehirhafizasi.sakarya.edu.tr>).

Toprak Razgatlıoğlu

1996 yılında Sakarya'nın Akyazı ilçesinde dünyaya gelen Toprak Razgatlıoğlu, motosiklet sporuyla çok küçük yaşlarda tanıştı. Babası, Türkiye'de "Tek Teker Arif" olarak tanınan ünlü motosiklet akrobatı Arif Razgatlıoğlu'ydu. Bu nedenle Toprak, çocukluğundan itibaren motosikletlerin olduğu bir ortamda büyüdü. Henüz küçük yaşlarda motosiklet kullanmayı öğrenen Toprak, zamanla yarış pistlerine ilgi duymaya başladı.

Genç yaşta Türkiye Pist Şampiyonası'nda yarışmaya başlayan Razgatlıoğlu, kısa sürede dikkat çekti. Yeteneği sayesinde Avrupa yarışlarına katılma fırsatı buldu. Ancak uluslararası yarış dünyasına girmek onun için kolay olmadı. Farklı ülkelerde yarışmak, güçlü rakiplerle mücadele etmek ve yeni pistlere alışmak zorundaydı. Zaman zaman yaşadığı kazalar ve teknik sorunlar onun ilerlemesini zorlaştırdı. Buna rağmen Razgatlıoğlu, pes etmek yerine daha fazla çalışmayı seçti.

Kariyerinin en zor dönemlerinden biri, 2017 yılında babasını kaybetmesiydi. Bu kayıp onun için büyük bir sarsıntı oldu. Babası hem ilham kaynağı hem de en büyük destekçilerinden biriydi. Buna rağmen Toprak, yarışmayı bırakmadı. Babasının kendisine öğrettiği disiplin ve azimle çalışmaya devam etti.

Uluslararası arenada en büyük çıkışını Dünya Superbike Şampiyonası'nda yaptı. Farklı takımlarda yarışarak deneyim kazanan Razgatlıoğlu, agresif ama kontrollü sürüş tarzıyla tanındı. Özellikle yarış sırasında yaptığı cesur hamleler ve denge ustalığı onu rakiplerinden ayırdı. 2021 yılında Dünya Superbike Şampiyonası'nı kazanarak Türkiye'ye bu alandaki ilk dünya şampiyonluğunu getirdi. Bu başarı, yalnızca kişisel bir zafer değil, aynı zamanda Türk motor sporları için de önemli bir dönüm noktası oldu.

Genel ağdan alınmıştır (<https://www.tmf.org.tr>).

Hayat hikâyelerini okuduğunuz sporculara ait bazı bilgiler aşağıdaki pist üzerinde verilmiştir. Bu bilgilerden doğru ifade edilenleri seçmeniz gerekmektedir. “Başlangıç” noktasından başlayıp seçimlerinizi işaretleyerek pist üzerinde ilerleyip “Bitiş” noktasına ulaşınız. Her doğru seçiminizde bir bayrak kazanacaksınız.

01 Kenan Sofuoğlu'nun genç sporculara destek vermesi, paylaşımcı yönünü göstermektedir.

02 Kenan Sofuoğlu yarışlarda risk almaktan kaçınmıştır.

03 Yarış kazaları ve sakatlıklardan sonra yeniden pistlere dönmesi, Sofuoğlu'nun mücadeleci kişiliğinin göstergesidir.

04 Kenan Sofuoğlu yarışlarda çoğunlukla tesadüfî başarılar elde etmiştir.

05 Yeni pistlere ve rakiplere uyum sağlamaya çalışması, Razgatlıoğlu'nun karakterinin öğrenmeye açık olduğunu gösterir.

06 Sofuoğlu'nun uluslararası yarışlara katılmak istememesi yorgunluğundan kaynaklıdır.

07 Toprak Razgatlıoğlu'nun yarışlara karşı ilgisi zamanla azalmıştır.

08 Karşılaştığı maddi ve teknik zorluklara rağmen yarışmaya devam etmesi, Sofuoğlu'nun kararlı duruşunu göstermektedir.

09 Yarış sırasında yaptığı cesur hamleler, Razgatlıoğlu'nun risk aldığıının göstergesidir.

10 Kenan Sofuoğlu sporculuk kariyerinden sonra motosiklet sporuyla arasına mesafe koymuştur.

11 Toprak Razgatlıoğlu uluslararası yarışlarda deneyim kazanmayı ikinci plana bırakmıştır.

12 Hedefine ulaşmak için çabalaması Kenan Sofuoğlu'nun çalışkanlığından ileri gelmektedir.

13 Toprak Razgatlıoğlu yarışlarda rakiplerinden kaçınan temkinli bir sürüş tarzı benimsemiştir.

14 Babasını kaybettikten sonra yarışlara devam eden Razgatlıoğlu güçlü bir iradeye sahiptir.

15 Kenan Sofuoğlu, yaşadığı aile kayıplarına rağmen yarışmaya devam ederek dayanıklı bir karakter sergilemiştir.

16 Toprak Razgatlıoğlu, karşılaştığı zorluklar nedeniyle yarışmayı bırakma kararı almıştır.

17 Kenan Sofuoğlu, karşılaştığı zorluklar nedeniyle motosiklet sporunu bir süre bırakmıştır.

18 Toprak Razgatlıoğlu, karşılaştığı zorluklara rağmen çalışmayı sürdürmesiyle azimini göstermiştir.

19 Kariyerinde karşılaştığı engellere rağmen hedefinden vazgeçmemesi Toprak Razgatlıoğlu'nun kararlı kişiliğinden kaynaklanmaktadır.

20 Toprak Razgatlıoğlu'nun başarıları büyük ölçüde şansa dayalıdır.

Seimlerinizin doğruluğunu “Cevap Anahtarı”nı kullanarak kontrol ediniz. Kontrolünüz sonucunda kaç adet yarış bayrağı kazandığınızı verilen boşluğa yazınız.

..... adet yarış bayrağı kazandım.

Yanlış seçim yaptığınız ifadelerin numaralarını tabloya yazınız. Numaraların karşısına bu ifadelerin doğru biçimlerini yazınız.

Yanlış Seçtiğim İfadelerin Numarası	Yanlış Seçtiğim İfadelerin Doğru Şekilleri
2	Yabancı ülkelerde yarışması, yeni takımlarla çalışması ve güçlü rakiplerle mücadele edişi; hızlı sürüşü risk aldığını göstermektedir.
4	Kenan Sofuoğlu yarışlarda hız, yetenek, dayanıklılık, çalışkanlık ve sabır gösterdiği için başarılı olmuştur.
6	Sofuoğlu uluslararası yarışlara katılmak istemiş ancak maddi ve teknik sorunlarla karşılaşmıştır. Bunlara rağmen pes etmemiştir.
7	Toprak Razgatlıoğlu’nun yarışlara karşı ilgisi zamanla azalmamıştır.
10	Kenan Sofuoğlu sporculuk kariyerinden sonra genç sporcuları destekleyerek motosiklet sporuyla ilgisini sürdürmüştür.
11	Toprak Razgatlıoğlu uluslararası yarışlarda deneyim kazanmayı ikinci plana bırakmamış aksine her türlü zorluğa rağmen uluslararası arenada başarılı olmayı hedeflemiştir.
13	Toprak Razgatlıoğlu’nun özellikle yarış sırasında yaptığı cesur hamleler ve denge ustalığı onu rakiplerinden ayırmıştır.
16	Toprak Razgatlıoğlu, karşılaştığı zorluklara rağmen kararlılıkla yarışmaya devam etmiştir.
17	Kenan Sofuoğlu, karşılaştığı zorlukları azmi ve çalışkanlığı ile aşmış ve yarışmaya devam etmiştir.
20	Toprak Razgatlıoğlu’nun başarıları; yeteneği, çalışkanlığı ve cesaretine bağlıdır.

Sâmiye Burhan Cahid Morkaya, Kenan Sofuoğlu ve Toprak Razgatlıoğlu'nun yaşam öykülerinde benzer ve farklı olan hususlar nelerdir? Verilen alanlara yazınız.

Sâmiye Morkaya & Toprak Razgatlıoğlu

Benzerlikleri: Her ikisi de motorlu araç sporlarına (otomobil/motosiklet) ilgi duymuş ve erken yaşlarda bu alana yönelmiştir.

Başarıya ulaşmak için zorluklara rağmen pes etmeyip kararlılık göstermişlerdir.

Farklılıkları: Sâmiye Morkaya otomobil yarışçısıdır; Toprak Razgatlıoğlu motosiklet yarışçısıdır. Sâmiye Morkaya kariyerini bir kaza sonucu bırakmak zorunda kalmış, Toprak ise kariyerine devam ederek dünya şampiyonu olmuştur.

Sâmiye Morkaya & Kenan Sofuoğlu

Benzerlikleri: Her ikisi de kendi alanlarında öncü ve başarılı sporculardır.

Spor hayatlarında çeşitli zorluklarla (itirazlar, kazalar, engeller) karşılaşmışlardır.

Farklılıkları: Sâmiye Morkaya Türkiye'nin ilk kadın otomobil yarışçısıdır. Kenan Sofuoğlu ise dünya şampiyonu motosiklet yarışçısıdır.

Sâmiye Morkaya'nın müzik eğitimi ve öğretmenlik yönü vardır, Kenan Sofuoğlu'nun kariyeri tamamen motor sporları üzerine kuruludur.

Kenan Sofuoğlu & Toprak Razgatlıoğlu

Benzerlikleri: İkisi de motosiklet sporunda dünya çapında başarı elde etmiş Türk sporculardır.

Kariyerleri boyunca kazalar, kayıplar ve zorluklara rağmen mücadele etmeye devam etmişlerdir.

Farklılıkları: Kenan Sofuoğlu Dünya Supersport Şampiyonası'nda, Toprak Razgatlıoğlu Dünya Superbike Şampiyonası'nda başarı kazanmıştır.

Kenan Sofuoğlu aktif sporculuk sonrası genç sporculara rehberlik yapmıştır, Toprak hâlen aktif kariyerini sürdürmektedir.

Sâmiye Morkaya & Kenan Sofuoğlu & Toprak Razgatlıoğlu

Benzerlikleri: Üçü de Türk spor tarihinde önemli başarılar elde etmiş öncü isimlerdir.

Hepsi azim, kararlılık ve zorluklara rağmen mücadele etme özellikleriyle öne çıkar.

Farklılıkları: Sâmiye Morkaya otomobil yarışçısıken Kenan ve Toprak motosiklet yarışçılarıdır.

Sâmiye Morkaya daha erken dönemde (Cumhuriyet'in ilk yılları) yarışmış; Kenan ve Toprak modern dönemde uluslararası arenada yarışmıştır.

Okur Aynası

“Okuyalım Anlayalım” bölümünü tamamladınız. Aşağıdaki soruları cevaplayarak bu bölümdeki performansınızı değerlendiriniz.

Metinleri okumak için seçtiğiniz yöntem nedir?

.....

.....

.....

○ ○ ○

Bu yöntemi seçme nedeniniz nedir?

.....

.....

.....

○ ○ ○

Kullandığınız yöntemi ilerleyen süreçlerde de kullanmaya devam etmeyi düşünüyor musunuz? Düşünmüyorsanız nedenini ve hangi yöntemi tercih etmeyi planladığınızı yazınız.

.....

.....

.....

.....

○ ○ ○

Metinleri okuma ve etkinlikleri çözme sürecinde zorlandığınız hususlar nelerdir? Bu zorlukları gidermek için neler yapmayı planlıyorsunuz?

.....

.....

.....

Okuduğunuz metinlerde motor sporlarının farklı alanlarında, farklı zaman dilimlerinde lider olan farklı kişileri öğrendiniz. Sizce bu gibi lider kişiliklerde onları lider yapan en temel özellik nedir?

.....

.....

.....

Kendinizi bir lider olarak tanımlasaydınız karakterinizin/kişiliğinizin hangi özelliği/özellikleri ön plana çıkardı?

.....

.....

.....

Bu bölümde sizi en çok eğlendiren, şaşırtan hususlar neler oldu?

.....

.....

.....

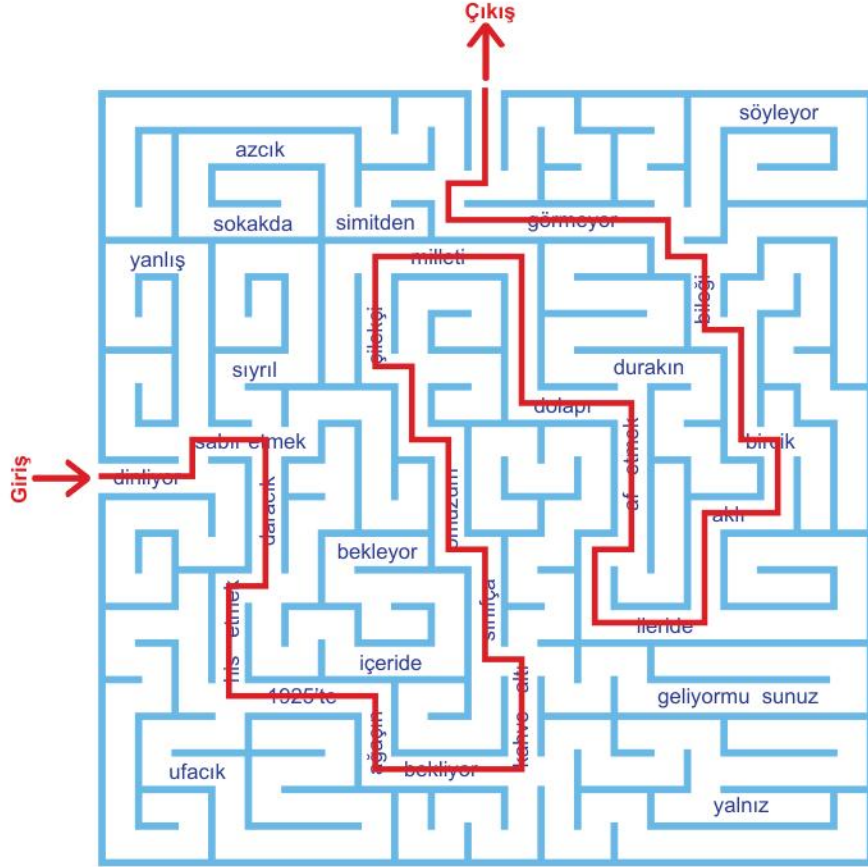

BEN DE YAZARIM

Kuralları Kontrol Edelim

Aşağıdaki labirentte çıkışı bulunuz.

Çıkışı bulmak için takip ettiğiniz yoldaki kelimeleri aşağıya listeleyiniz. Bunların doğru mu yanlış mı yazıldığını belirleyip işaretleyiniz.

Kelimeler	Doğru	Yanlış
dinliyor	✓	
sabır etmek		✓
daracık	✓	
his etmek		✓
1925'te	✓	
ağaçın		✓
bekliyor	✓	
kahve altı		✓
sınıfça	✓	
omuzum		✓

Kelimeler	Doğru	Yanlış
çilekçi		
milleti		
dolapı		✓
af etmek		✓
ileride	✓	
aklı	✓	
bircik		✓
bileği	✓	
görmeyor		✓

Aşağıdaki tabloda kısaltmalara gelen eklerin yazımını örnekleyen cümleler yer almaktadır. Bu örneklerden doğru olanların bulunduğu kutuları maviye boyayınız.

Proje ekibi, KOSGEB'ten aldığı destekle büyük bir başarıya imza attı.	Her km'de bir trafik işaret levhası göze çarıyor.	THY'na duyduğu hayranlık, onu pilot olmaya itti.	MEB'in yeni eğitim müfredatı, öğrencilerin ufkunu genişletti.	FİSKOBİRLİK'in ülkemize katkılarını göstermemiz gerekıyor.	BOTAŞ'ye iş başvuruları başlamıştır.
---	--	--	--	--	--

Bu örneklerden yanlış olanlardaki hataları düzelterek cümleleri yeniden yazınız.

1. Proje ekibi, KOSGEB'den aldığı destekle büyük bir başarıya imza attı.
2. BOTAŞ'a iş başvuruları başlamıştır.
3. THY'ye duyduğu hayranlık, onu pilot olmaya itti.

“Kendi Süzgecimden” Yazı Atölyesi

Aşağıdaki metni okuyunuz.

GELECEĞİN ŞEHİRİ

6-A sınıfının bilim şenliği için hazırladığı “Geleceğin Şehri” maketi sergiye sadece bir gün kala, kimliği belirsiz kişilerce tahrip edildi. Bunun üzerine tüm sınıf büyük bir krizin içine düştü. Öğrencilerden Demir, yıkıntıları görür görmez öfkeyle gürledi: “Herkes dursun! Kimse yerinden kıpırdamasın! Önce nöbetçi listesini kontrol edeceğiz, suçluyu bulup öğretmene söyleyeceğim.” Demir aynı zamanda sınıf başkanıydı. Onun bu sert ve emir kipi yüklü tavrı, sınıfın zaten gergin olan atmosferini daha da gerdi ve arkadaşlarını savunmaya geçirdi. Her kafadan bir ses çıkıyor, uğultudan kimse kimseyi anlamıyordu. Bazı öğrenciler şaşkınlıktan donup kalmış, bazılarıysa üzüntüyle ağlıyordu. Bu sırada, başkan yardımcısı olan Elif, Demir’in aksine kimseyi suçlamadı. Önce ağlayan arkadaşlarına baktı, onlara tek tek sarıldı ve ardından sessizce yıkıntının yanına çömeldi. Yerdeki dağılmış malzemeleri göstererek “Bunu birlikte düzeltebiliriz, ben malzemeleri toplamaya başlıyorum.” deyip sakince dağınıklığı ayıklamaya başladı.

Elif’in bu yaklaşımı, sınıfın enerjisini bir anda değiştirdi. Can, hemen durumu organize etmek için devreye girdi: “Millet, Demir’in öfkesi ya da suçlu aramak şu an maketi geri getirmeyecek. Elif haklı, yeniden başlamalıyız. Şimdi herkes fikrini söylesin: En hızlı nasıl toparlarız, kim hangi parçayı üstlenmek ister?” Can’ın bu tutumu, sınıftaki fikir ayrılıklarını giderdi ve ortak bir plan yapılmasını sağladı. Sınıfın en yaratıcı ve zeki öğrencilerinden olan Deniz’in gözleri, yıkılmış maket parçalarına bakarken parladı: “Bekleyin! Bu yıkım aslında bir fırsat olabilir. ‘Geleceğin Şehri’ sadece binalardan ibaret değildi, değil mi? Şimdi bu yıkıntıları, şehrin ‘Geri Dönüşüm Merkezi’ olarak yeniden tasarlayalım. Hem daha anlamlı olur hem de serginin en dikkat çekici parçası olur!” Deniz’in bu ilham verici önerisi, sınıfın motivasyonunu yükseltti ve 6-A sınıfı, krizden daha güçlü ve yaratıcı bir şekilde çıkmayı başardı.

Komisyon

Bu metindeki olay karşısında 6/A sınıfındaki öğrenciler farklı tutumlar sergilemiştir. Öğrencilerin tutumlarını değerlendiriniz. Değerlendirme yaparken ilgili öğrencinin tutumunu doğru mu yanlış mı bulduğunuzu, gerekçenizi ve alternatif davranış önerinizi yazmalısınız.

Örnek cevap:

Demir

Yanlış davranmıştır.
Çünkü Demir'in düzen sağlama ve sorumluluk alma isteği olumlu olsa da öfke ve suçlayıcı yaklaşımı sınıfın gerginliğini artırmış, çözüm üretmeyi zorlaştırmıştır. Kriz anında suçlu aramak yerine çözüm odaklı olmak gerekir. Daha sakin bir tonla konuşarak önce durumu analiz edebilir, "Şu an önceliğimiz maketi toparlamak, sonra olanı birlikte değerlendiririz." diyerek süreci yönetebilirdi.

Elif

Doğru davranmıştır.
Çünkü Elif, empati kurarak arkadaşlarını sakinleştirmiş ve çözüm için ilk adımı atmıştır. Suçlamak yerine harekete geçmesi, sınıfın toparlanmasını sağlamıştır. Yaptığı davranış oldukça yerindedir; buna ek olarak sınıfı daha hızlı organize etmek için küçük görev dağılımları da önerebilirdi.

Can

Doğru davranmıştır.
Çünkü Can, çatışmayı azaltarak sınıfı ortak bir hedef etrafında toplamış ve planlama yapmıştır. Fikirleri organize etmesi süreci hızlandırmıştır. Planı daha da netleştirmek için zaman sınırlaması koyabilir ve gruplar oluşturarak işi daha sistemli hâle getirebilirdi.

Deniz

Doğru davranmıştır.
Çünkü Can, çatışmayı azaltarak sınıfı ortak bir hedef etrafında toplamış ve planlama yapmıştır. Fikirleri organize etmesi süreci hızlandırmıştır. Planı daha da netleştirmek için zaman sınırlaması koyabilir ve gruplar oluşturarak işi daha sistemli hâle getirebilirdi.

“Kriz Liderliği” Yazı Atölyesi

Adımları izleyerek yazma çalışmasını tamamlayınız.

1. Adım

Aşağıdaki tabloda bazı liderlik türleri, bunların açıklamaları ve ilgili lider tipinin kurabileceği örnek bir cümle verilmiştir. Kendi kişiliğinizi de dikkate alarak bu liderlik türlerinden birini seçip “Seçimim” sütununda “X” ile işaretleyiniz.

Liderlik Türü	Açıklaması	Örnek Cümlesi	Seçimim
Demokratik	Kararları birlikte alır.	Bu durumu birlikte tartışalım.	
Dönüşümcü	Vizyon ve değişim odaklıdır.	Bu krizi fırsata dönüştüreceğiz.	
Durumsal	Duruma göre esnek davranır.	Şimdi hızlı karar almalıyım.	
Karizmatik	Kişisel çekim gücüyle etkiler.	Bize inanın, birlikte başaracağız.	
Otantik	Samimiyet ve şeffaflıkla güven sağlar.	Benim için en önemli şey dürüstlük.	
Hizmetkâr	Önceliği başkalarının ihtiyaçlarıdır.	Önce öğrencilerin güvenliğini sağlayalım.	
Etik	Adalet ve eşitlik üzerine kuruludur.	Her öğrencinin hakkını korumak benim sorumluluğum.	
Pedagojik	Öğretim süreçlerini geliştirir.	Öğrencilerimizin öğrenme deneyimini zenginleştirelim.	
Paylaşımçı	Lider, sorumluluklarını dağıtır.	Hepimiz lideriz.	

2. Adım

Aşağıda bazı kriz senaryoları verilmiştir. Bunlardan birini seçip “Seçimim” sütununda “X” ile işaretleyiniz.

Kriz Tipi	Senaryo	Seçimim
Sınav	Elektrikler kesildi, sınav yapılamıyor.	
Disiplin	Öğrenciler kavga ediyor.	
İletişim	Öğretmenler arasında anlaşmazlık çıktı.	
Kaynak	Kitap ve materyal eksikliği var.	
Güven	Öğrencilerin okul yönetimine güveni sarsılmış.	

3. Adım

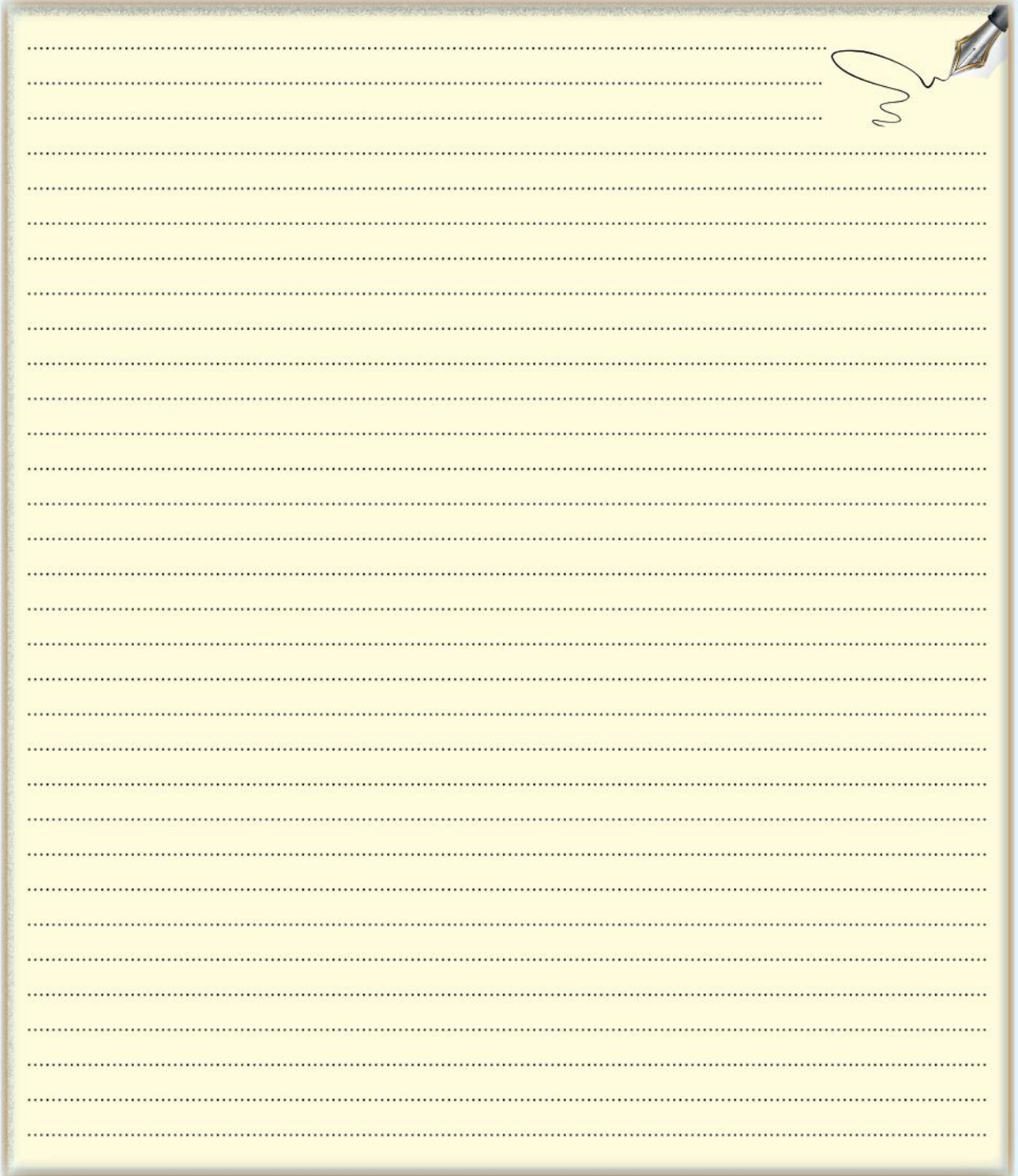
1. ve 2. adımlardaki seçimlerinize uygun bir metin yazınız. Metninizi yazarken aşağıdaki hususlara dikkat ediniz.

Sorunu tanımlayınız.

Sorunu özet ifadelerle kısaca anlatınız.

Birkaç tane alternatif çözüm yazınız.

1. Adım'da seçtiğiniz liderlik tipine ve sorunun çözümüne en uygun olan çözümü alternatifler içinden seçiniz, Bütün seçimlerinizi yansıttığınız anlamlı ve tutarlı bir metin oluşturunuz.

4. Adım

Aşağıdaki soruları cevaplayarak metninizi değerlendiriniz.

Seçtiğiniz liderlik türü sizin kişiliğinizi yansıtıyor mu?

☐ Evet ☐ Hayır

Çünkü

Çözeceğiniz krizi, seçtiğiniz liderlik türüne uygun şekilde ele aldınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

Çünkü

Sorunu başka bir liderlik türünün bakış açısıyla ele almanız daha doğru bir yaklaşım olur muydu?

☐ Evet ☐ Hayır

Çünkü

Cevabınız "Evet" ise hangi liderlik türünün bakış açısı daha uygun olurdu? Neden?

.....

Metninizi, seçimlerinizi yansıtacak şekilde yapılandırdınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

Çünkü

Metninizde anlamsal bütünlüğü ve tutarlılığı yakaladınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

Çünkü.....

Verdiğiniz cevaplardan hareketle kendi metniniz için bir metin eleştirisi yazınız. Eleştirinizi yazarken tarafsız ve bilimsel bir bakış açısıyla hareket ediniz.

Eleştiri metninizi buraya yazınız.

A large rectangular area with a light blue background and a decorative teal wavy border. It contains horizontal dotted lines for writing.

Yazar Aynası

Aşağıdaki kontrol listesini kullanarak yazma sürecinizi kontrol ediniz. Gelişmeye açık yönlerinizi belirleyip yazınız.

KONTROL LİSTESİ		
Adı ve Soyadı:	Tarih:	
Numarası:		
Ölçütler	Evet	Hayır
Lider tipini kişiliğime göre seçtim.		
Kriz senaryosunu seçerken akıl yürüttüm.		
Metnimde senaryonun gerektirdiği sonunu tanımladım.		
Metnimde problemi özetledim.		
Sorun için alternatif çözümler belirleyip yazdım.		
Alternatif çözümler içinde liderlik tipime ve sorunun çözümüne en uygun olanı seçtim.		
"4. Adım"daki şekilde, bütünlük oluşturacak biçimde yazdım.		
Metnimi kontrol etmek için "4. Adım"daki soruları içtenlikle cevapladım.		
"4. Adım"daki sorulardan hareketle metnime dönük bir eleştiri yazısı yazdım.		
Eleştiri yazımda bilimsel ve tarafsız davrandım.		

EĞLENCE ZAMANI

Aşağıdaki bulmacada bir liderin gösterdiği bazı özellikleri ifade eden kelimeler yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya, soldan sağa, sağdan sola veya çapraz şekilde gizlenmiştir. Bu kelimeleri bulunuz ve yuvarlak içine alarak veya boyayarak gösteriniz.

K	N	Ü	F	U	S	L	U	K	K	I
F	E	T	İ	K	O	R	K	U	O	S
İ	V	T	R	U	K	F	O	S	R	M
A	Ü	V	A	M	E	S	R	A	U	A
S	G	Z	D	D	İ	Ç	A	B	A	R
E	İ	M	E	M	E	K	L	İ	K	L
M	O	H	U	B	A	Ş	A	R	İ	A
G	İ	D	E	R	D	U	R	U	M	M
M	O	T	İ	V	A	S	Y	O	N	A
T	O	Z	P	A	Y	L	A	Ş	İ	M
N	M	P	E	D	A	G	O	J	İ	Ü
A	A	İ	S	E	N	E	Y	Ö	K	S
L	Z	L	E	N	İ	L	U	L	L	E
E	İ	İ	T	İ	Ş	İ	N	E	İ	M
N	D	İ	M	Z	M	R	E	S	İ	M
İ	E	K	E	İ	A	R	S	L	A	N

Bulduğunuz bu kelimelerin anlamlarını öğreniniz. Anlamlarına uygun olacak şekilde bunları birer cümlede kullanınız.

Etik.....

Dayanışma.....

Çaba.....

Paylaşım.....

Sabır.....

İrade.....

Azim.....

Hedef.....

Karizma.....

Emek.....

Motivasyon.....

Güven.....

Başarı.....